Universitätsbibliothek Paderborn

Sermones uenerabilis magistri Nicolai de blony decretoru[m] doctoris. capellani episcopi Bosnomensis. ualde deseruientes populo. sed et clero utcu[m]q[ue] docto eos digne legenti. predicanti. aut ...

Nicolaus <de Plove>

Argentine, 22. XI. 1494 - 1495

Dominica p[ri]ma post trinitatis.

urn:nbn:de:hbz:466:1-31214

Visual Library

collatam. Unde ſicut cibꝰ corporalis ha/
bet vitam ꝯſeruare in corpore. ita iſtud ſa
cramentū. cū ſit cibus anime habet conſer
uare gratiā ꝗ eſt vita anime Joh. vj. Niſi
manducaueritis ⁊c. non habebitis vitam
in vobis. Conſeruat ergo in vita gratie et
ꝑducit ad vitā glorie. qa ſiquis manduca/
uerit ex hoc pane viuet ineternū. Unde h̄
eſt panis vite ad intelligentiā ꝑſentis di/
gnationis. lignū vite ad prouidentiā futu/
re temptationis. liber vite ad memoriam
exhibite dilectionis. Jn eo ꝙ eſt cibꝰ vite
reficit conditiōis humane nature amari/
tudinem. qa lignū vite. perpetuat ꝯtra bre
uitatem. qa liber vite. erudit et fit remediū
contra iniq̄tatem. De primo dicit̄ Eccl. xv
Cibauit illū pane vite et intellectus. Be/
ne dicit ⁊ intellectus. eo ꝙ homo debet in/
telligere ſpūaliter ea ꝗ dicunt̄ de hoc ſacra
mento. Sic ꝙ ꝑ iſtud ſacramentū habe/
mus vitam ſpiritualē. vnde ſaluator. Uer
ba ꝗ locutꝰ ſum vobis ſpūs ⁊ vita ſunt Jo
hānis. vj. De ſcd̄o de ligno vite Prouerb.
iij. Fructꝰ iuſti lignū vite. vnde ſicut mors
intrauit ꝑ lignū. ita vita inuenta eſt ꝑ lignū
crucis in quo corpꝰ chriſti pependit ⁊ vitā
nobis reparauit. De tertio ſcꝫ de ligno vi/
te Apo. xx. Apertꝰ ē lib vite. Certe hodie
aperit̄ et quotidie oībus in ꝗ q̄libet doce/
tur q̄ntū xp̄s nos dilexit. ꝗ nobis ſic ſe/
ipm̄ dedit in cibū temporaliter ⁊ ſeruat in
premiū eternaliter. Sunt aūt plures vti/
litates conſeq̄ntes digne manducantibus
Prima eſt ſpūalis mētis repletio. Prouer
bio. xiij. Juſtus comedit ⁊ replet animam
ſuā. Scd̄a eſt familiaris dei inhabitatio
Johis. vi. Qui manducat meā carnem in
me manet ⁊ ego in eo. Tertia ē glorioſa cor
poris reſurrectio Joh. vi. Qui manducat
meam carnē ⁊c. et ego reſuſcitabo eū in no
uiſſimo die. Quarta eſt vite eterne adeptio
vt hic dicit̄. viuet ineternū. Et ꝑ oppoſitū
eſt de indigne ſumentibꝰ quos ſeq̄tur mul
tiplex damnū. Primū eſt periculū morta/
lis culpe Leuitici. xxij. Homo ꝗ acceſſerit
de ſtirpe veſtra ad ea que conſecrata ſunt
in ꝗ eſt imūdicia. peribit de populo. Se/
cundū eſt crimen leſe maieſtatis. j. Corint.
xj. Qui mādu cat indigne reus erit corpo/
ris ⁊ ſang. ⁊c. Tertiū eſt ſpiritualis ſatieta
tis carentia. Aggei. j. Comediſtis et non
eſtis ſaturati Michee. vi. Comedes ⁊ nō

ſaturaberis. Quartū eſt damnatio eterne
mortis. vt patet. j. Corinth. xj. Judiciū ſi/
bi manducat ⁊c. Ut igit̄ hec damna caue/
antur ⁊ vtilitates ꝯſeq̄ntur. plura ſunt ne/
ceſſaria. Primo fides cū qua accedendū
eſt Exodi. xij. Omis alienigena nō come/
det ex agno. Scd̄o cū caritate Cantico. j.
Comedite ⁊ bibite amici. Tertio cū humi
litatis ſimplicitate Prouerb. ix. Siquis
eſt paruulus veniat ad me. et inſipientibꝰ
locutꝰ eſt. Comedite panē meū ⁊ bibite vi/
num q̄d miſcui vobis. Quarto cū metu et
terrore Thobie. ij. Panem ſuū cū luctu et
tremore comedebat. Quinto cū prauorū
motuū reſtrictione Exodi. xij. Renes ve/
ſtros accingetis. Sexto cū conſciētie diſ/
cuſſione. i. Corinth. xi. Probet autē ſeipm̄
homo. Septimo cū amaritudine ꝯtritio/
nis Exodi. xij. Cum lactucis agreſtibus.
Octauo cū amotione ꝯcupiſcentie carna/
lis Exodi. xij. Seruus omis emptitiꝰ cir
cūcidet̄ et ſic comedet. Nono cū ſuſpirijs
clamoris Job. iij. Anteq̄ꝫ comedā ſuſpiro.
Decimo cū vite ſanctitate. vnde Nume. xi.
Sanctificamini cras comedetis carnes.
Undecimo cū gratiarū actione. Ps. Co/
medent ⁊ ſaturabunt̄ ⁊ laudabūt dominū.
Duodecimo cū mandatorū diuinorū ob/
ſeruatione Jſaie. lv. Audite audiētes me
comedite bonū. et delectabitur in craſſitu
dine anima veſtra. Beatus ꝗ ſic māducat
hunc panem. Nam talis viuet vita gratie
in ꝑſenti ⁊ vita glorie in futuro. Ad quam
nos perducat auctor vite xp̄s dominꝰ no/
ſter ꝗ eſt ꝑ ſecula benedictꝰ Amen.

¶ Dominica ꝑma poſt trinitatis. I.
Sermo LXXXIIII.

H b Omo quidam
erat diues ⁊ induebat̄ purpu/
ra ⁊ biſſo ⁊ epulabat̄ quotidie
ſplendide Luce. xvi. Si diligenter conſi/
rare velimus fratres cariſſimi mundane
glorie vanam excellentiā necnō opulentia
rū quibꝰ diuites peccatores ⁊ habundan/
tes in ſeculo. affluunt miſerabilē in ſeipſo
copiam. Reuera nihil eſt de quo eis dean
dei exiſtentes tam pauperes tam viles tā
abiecti q̄ꝫ deſpecti inuideant. eo ꝙ tota il/
lorū gloria in ignominia ⁊ habūdantia in

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

defectum perpetuū. et iſtorū paupertas et
vilitas in perpetuū gaudium ꝛ conſolatio
nem eternā conuerti non dubitatur. Si/
cut patet hic in duobꝫ hominibꝫ diuite ꝛ la
zaro. Illam enī gloriā et copiam diuitiaꝝ
non niſi labor ꝛ afflictio ſpiritus in preſen
ti. Eccles pmo. et in futuro dolor acerbiſ/
ſimus ꝛ perpetuus cruciatꝰ comitaṫ. Si/
cut patet in diuite iſto de q̄ mō canit euan
geliū. Vere ergo bene dixit ꝙ vanitas va/
nitatū et oīa vanitas que ſub ſole ſunt.
Eccles pmo. Et quomodo rogo nō vani
tas. cū vt dicit i Pſalmo. Dormierūt ſom
num ſuū. et nihil inuenerūt oēs viri di/
uitiarum in manibꝫ ſuis. Unde damnati
hodie conquerūtur cōtra ſeipſos. dicētes
illud Sapie. v. cap. Quid profuit nobis
ſuperbia aut diuitiarū iactantia quid con
tulit nobis Et certe facilis eſt reſponſio ꝙ
nihil pfuit ſed obfuit. vt dicit Holgot ibi-
dem. Cuiꝰ ratio ibidē ſequiṫ. Tranſierūt
omnia velut vmbra. et tanq̄ꝫ nuncius pre/
currens et tanq̄ꝫ nauis que pertranſit flu/
ctuantem aquā. cuiꝰ cū preterierit non eſt
veſtigium inuenire neqꝫ ſemitā carine illiꝰ
in fluctibus. Ubi patet quomō dānati cō/
parant temporalē felicitatem vmbre ꝓpter
eius breuitatem. q̄a moto homine ſtatim
vmbra moueṫ et anihilaṫ. ſic felicitas hu/
mana mortuo homine ſtatim deſinit Iob
xxvij. Diues cū dormierit nihil ſecū affe/
ret. Secūdo cōparatur nūcio pcurrenti.
licet enim oīs nunciꝰ habeat feſtinare. il
le tamen maxime q̄ precedit dominū ſuū
pro hoſpicio ſuo et cibo pparando. ꝛ ideo
felicitas mundana nō comparaṫ cuicꝫ nū/
cio ſed curſori velociſſimo q̄ precedit dn̄m
ſuum Iob. ix. Dies mei velociores curſo/
re tranſierūt. et non viderūt bonū ſcꝫ eter
nū. licet temporalia bona viderūt ad tem/
pus. vnde diciṫ iſti diuiti. Recepiſti bona.
Tertio cōparaṫ naui tranſeunti per mare.
et quo ad hoc diciṫ tanq̄ꝫ nauis que ptran
ſit fluctuantē aquā. cuiꝰ cū pertranſierit nō
eſt ſemitā inuenire neqꝫ veſtigiū in fluctibꝫ
Sic eſt de vita hominū mūdialium q̄ nul
lam reliquit memoriā tranſactis paucꝫ an
nis. Et hoc eſt veruꝫ. Plures enī nobiles
tranſierūt ꝛ perierūt q̄ꝫ habeanṫ in memo
ria ſiue per ſcripturaꝫ ſiue per memorialia
quecūqꝫ. Unde ꝛ iſte diues licet fuit famo
ſiſſimꝰ in ſeculo tā ex predijs ꝛ poſſeſſioni
bus q̄a diues in cenſibꝫ tam ex operimēti/
tis et veſtibꝫ. q̄a induebaṫ purpura ꝛ biſſo.
q̄ꝫ etiā ex ferculis et victualibꝫ. q̄a epulaba
tur quotidie ſplendide. tamen nulla ipſiꝰ
habeṫ memoria. eo ꝙ nec nomen ſuū hic
diciṫ nec genealogia parentū deſcribitur.
nec q̄d omniū potiſſimū eſt premiū virtutꝫ
et probitatis. ſed potiꝰ viciorū demeritū
pena et tormentū recitaṫ. Vera ergo eſt il
la ſententia Pſalmiſte. q̄a tm̄ in memoria
erit iuſtꝰ. vt patet hic de lazaro. Reprobo/
rū vero memoria peribit cū ſonitu. Sicut
patet hic de diuite. cuiꝰ memoria in peſſi/
mo recordio ſingulis annis recolitur. vita
ſua enormis et mors peſſima recitaṫ. vt di
citur in themate. Homo quidā erat diues
In quibꝫ verbis tria de iſtius diuitis vita
reproba et nephanda ꝓponitur ſm̄ ꝙ tripli
ci vicio tota illius etas deformata oſtendi
tur. et nobis in exemplū ꝛ cautelā fugien/
di declaratur. Primo itaqꝫ deſcribitur ſta
tus huiꝰ diuitis tanq̄ꝫ ſuperbꝫ et inflatus.
q̄a ſupfluus in cenſibꝫ. Cum diciṫ. diues e/
rat quidam. Secūdo ſtatꝰ huius diuitis
deſcribitur vt vanegloriofus ꝛ pompati/
cus. q̄a vanus ꝛ curioſus in veſtibꝫ. cū ad/
ditur. Et induebaṫ purpura et biſſo. Ter/
tio deſcribitur ſtatus huiꝰ diuitis vt gulo
ſus et repletꝰ. q̄a vorax ꝛ epuloſus. cū ſub/
ditur. Et epulabatur quotidie ſplendide.
Et in his omnibꝫ tacite reprehenditur vt
impiꝰ ꝛ imiſericors reſpectu proximi. Cū
diciṫ ꝙ erat ſibi ipſi tm̄ diues. ſolus indue/
batur ꝛ non induebat aliquem. Solus e/
pulabaṫ et non reficiebat pauperē. ſcꝫ laza
rum.

¶ A ¶

¶ Dixi primo ꝙ primo deſcribitur ſtatꝰ huius di
uitis vt ſuperbꝫ et inflatꝰ. q̄a ſuperfluus in
cenſibꝫ. Cū diciṫ diues. Circa q̄d ſciendū
ꝙ ſm̄ beatū Bernar. in libro de conſidera
tione. aurū et argentū ꝛ cetera hmōi. q̄ di/
uites habent pro cenſibꝫ eorū. quantū ad
animi bonū ſpectant. nec bona ſūt nec ma
la. vſus tamen horū bonus. abuſio mala.
ſolicitudo peior. queſtꝰ turpior. Hec Ber.
Hinc eſt ꝙ dicit Ambro. libro. viij. ſup lu/
cam. Diuites crimen habent. non in facul
tatibꝫ ſed in his q̄a vti neſciunt. Et ſubdit.
Nam diuitie vt impedimenta ſunt impro
bis. ita bonis ſunt adiuuamenta. Hec ille
Nihil ergo in diuite reprehendiṫ plus niſi

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

diuitiarum abuſus. qui maxime fit principa
liter per ſuperbiam. Propter quod dicit Au
guſti. ſuper. Pſ. lxviij. quod diuites intelligū
tur ſuperbi in ſcripturis. Nam qui habet
multas facultates pecuniarū ſi in eis non
extollitur pauper eſt. Et modo ſi non ha/
beat aliquid. et cupiat et inflectur. inter diui
tes reprobos eū computat deus. quia diuites
et pauperes in corde interrogat deus non in
archa aut in domo. Hec Aug'. Ex quib'
omnib' ego infero primo quod poſſeſſio diui/
tiarū ſm ſe illicita non eſt. ſi ordo rationis
ſeruet'. Ad quod ſm Thomā libro. iij. contra
gentiles ca. cxxv. primo req'rit' quod iuſte poſ/
ſideat quod habet. Secūdo quod in eis finem nō
conſtituat. Tertio quod ipſis debito modo
vtatur ſcilicet ad ſuam et ad aliorū vtilita/
tem. Unde Apl'us diuites non cōdemnat
ſed eis certam regulā vtendi diuitijs tra/
didit. dicens. j. Thimo. vj. Diuitib' huius
ſeculi precipe non ſublime ſapere nec ſpe/
rare in incerto diuitiarū. bene agere. faci/
le tribuere. cōmunicare et theſaurizare ſi/
bi fundamentū bonū in futurū. Unde pa
tet quod diuitie ſtant cū beatitudine vie. quia
nec ſpem nec caritatē nec fidem excludūt
Ideo dicit' Ecci. xxxj. Beatus diues ſine
macula qui poſt aurū non abijt nec ſperauit
in theſauris pecunie. imo dico quod diuitie
ſunt neceſſarie ad beatitudinem Nam ſm
Thomā vbi ſupra capitulo. cxxxj. Tam vir
tutes vite actiue quam cōtemplatiue diuitijs
indigent. ſed differēter. quia contemplatiue
ad ſolam ſuſtentationem nature. Sed vir/
tutes actiue ad hoc et ad ſubueniendū alijs
cū quib' conuiuendū eſt. verūtamen contem
platiua in hoc perfectior eſt. quia paucioribus
indiget. j. Thimo. vj. Habentes alimenta
et quib' tegamur his contenti ſimus. Sed
vt habeamus materie huius latiorem tra
ctatum ad inueniendū veras diuitias. vi/
deamus de multiplici genere diuitiarum.
Eſt igit' triplex gen' diuitiarū. nam quedam
ſunt diuitie temporales et periculoſe. alie
ſpirituales et virtuoſe. tertie eternales et glo
rioſe. Prime ſunt rationabiliter paruipen
dende. Secunde laudabiliter exercende.
Tertie ineffabiliter appetende. Prime di/
uitie ſunt periculoſe. quia repellūt veritatē
a cognitione. ſecuritatem ab eſtimatione.
tertio puritatem ab affectione. Primo re/
pellunt veritatē a cognitione. Diuites enī
nec poſſunt habere veram cognitionē dei
nec ſui nec proximi. Primo nō habent co/
gnitionem dei. Quia Math. xiij. dicitur.
Fallacia diuitiarū ſuffocat verbum. et ſine
fructu efficit'. In cui' figura regib' diuiti/
bus angel' domini apparuit in ſomnis. ſed
pauperib' paſtoribus in vigilia perfecte ſe
oſtendit. in ſignū quod pauperes de eo clario
rem habent noticiā quam diuites. Unde Lu
ce. xix. dicit'. Zacheus qui fuit princeps pub
licanorū et diues. et tamē ſtatura puſillus
erat. et nō poterat pre turba videre ieſum.
donec in arborem aſcendit. Sic diuitijs
conſtipati et familia multa circūdati ſunt
paruuli in ſtatura virtutum. et comprimū
tur ſolicitudinib' et preſſuris negociorum
et officiorū. ita quod eis nō vacat tempus ad
cogitandū de deo niſi valde raro. forte ſe/
mel vix in āno in quadrageſima vel in paſcha
arborem penitētie conſcēdunt vt ieſum vi
deant aut deuote inuitent in domū ſuam.
Et ideo diuitie ſunt pulueres excecantes
oculos ſpirituales. Unde cuidam diuiti di/
citur Apoca. iij. dicis quod diues ſum et null'
egeo. et neſcis quia miſer es et miſerabilis et
pauper cecus et nudus. Item ſecūdo non
habent noticiam ſui. propter duo impedimē
ta. propter vera dicētium raritatē. et propter adu
latiuam falſitatē. De primo dicit Seneca.
Monſtrabo tibi quid omnia poſſidentib'
deſit. Deeſt enī eis qui dicat veritatē. De
ſecūdo patet. quia tot ſunt adulatores diuitum
de familijs de amicis de vicinis de extra/
neis quod proprios defectus nō poſſunt aduer/
tere Ecci. xiij. Diuiti decepto multi recu/
peratores. locutus eſt ſuperba. et iuſtificaue
runt illū. Diues locutus eſt. et omnes ta/
cuerunt. et verbum illius vſque ad nubes per
ducent. Tertio nō habent cognitionē de
proximo. quia neſciunt qui ſunt eorum ami/
ci. qui hoſtes. Unde Seneca de remedijs for
tuitorū. Iſte quem tu dominū pecunie eſti/
mas. loculos habet. ignoras an auar' an
prodigus ſit. Si prodigus nō habebit. Si
auarus nō habet. Iſte quē tu admirāris
cunctis felicem credis. ſepe dolet. ſepe ſu/
ſpirat. multi illū comitantur. mel muſce ſe/
quūtur. cadauera lupi. frumenta formice.
Predam ſequit' iſta turba nō hominem. Et
ideo bene deducit Boeci'. ij. de cōſolatiōe
proſa. viij. Magis aduerſa fortuna plus prodeſt
quam proſpera. Illa ſemper ſpem felicitatis cum

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

videtur blanda mentit᷑. hec ſemper vera ē
cū ſe inſtabilem mutationem demonſtrat.
Illa fallit. hec inſtruit. Sic ergo diuitie
repellūt veritatē a cognitione. ſecuritateꝫ
ab eſtimatione. diuites enī ſunt ſemper in
timore ꝑdendi pecuniam. terras ꝛ theſau
rum. et cū ſunt. ſine ſecuritate ſunt. ꝛ ꝑ ꝯſe
quens ſine intrinſeca iocunditate. Unde
Aug⁹. vi. confeſſionuꝫ. narrat ꝙ tranſiens
ꝑ quendā vicum. vidit pauperem mendi/
cū iocantem. et innuit loquens ad ſocios.
Omnibꝫ inquit conatibꝫ quibꝫ laboram⁹
nihil aliud vellemus niſi ad ſecuram letici
am ꝑuenire. quo nos iſte mendic⁹ preceſſit
Et ſequit᷑. Iſte letabat᷑ ego anxius eram.
Ille ſecurus. ego trepidus. Et ideo notā/
ter in ſuo cantico dixit beata virgo Lu. ij.
Eſurientes impleuit bonis. ꝛ diuites di/
miſit inanes. Iſtud enī eſt quod apparet eſ
ſe repletum ꝛ tamē eſt vacuū. ita diuites vi
dentur exterius ſine ſolicitudine. ꝛ tamen
interius ſunt pleni triſticia ꝛ timore. Ter/
tio repellunt vnitatem ab affectione. cau/
ſant enim inuidias et turbationes et bella
brigas et diſcordias morū. Unde Ja. iiij.
dicit᷑. Unde bella et lites in vobis nōne ex
cōcupiſcentijs veſtris. vbi dicit Gloſa. or/
dina. Qui enī cupit ꝓferri et temporalibꝫ
habundare odit inuidit occidit. Iſtud be
ne patet Geneſ. xiij. de Abraam ꝛ loth con
ſanguineo ſuo. de quibꝫ dicit᷑. Erat eorum
ſubſtātia multa et nō poterāt habitare cō
muniter. Ecce diuiſio fraterne vnitatis et
caritatis. vnde ꝓpter meū ꝛ tuū fit bellum.
dicit Seneca. ¶ B ¶ Secūde diuitie ſūt
ſpirituales et virtuoſe. et he ſunt gratie et
operationes virtutū. ꝛ boni mores Unde
dicit Grego. Omelia. xij. ſuꝑ illud Exijt q̄
ſeminat. Sole diuitie vere ſunt que nos
virtutibꝫ diuites efficiunt. Et ſequit᷑. Si
ergo fratres diuites eſſe cupitis. veras di
uitias adamate. De his diuitijs Iſa. xxx/
iij. Diuitie ſalutis ſapiētia et ſcientia. Pro
uerbiorū. x. Benedictio dn̄i diuites facit.
Et Sapie. viij. Et ſi diuitie appetantur in
vita. q̄d ſapientia locupleti⁹. Sunt autem
iſte diuitie multiformes. Prime recte cre/
dulitatis Jaco. ij. Nōne de⁹ elegit paupes
in hoc mūdo. diuites in fide ꝛ heredes re/
gni q̄d repromiſit diligentibꝫ ſe. Secūde
ſunt bone operationis. j. Thimo. vlti. Di/
uitibꝫ hui⁹ ſeculi p̄cipe non ſublime ſapere
bene agere. diuites fieri in bonis operibꝫ.
Tertie ſunt diuitie ſancte ꝯtemplationis
Iſaie. xxxiij. Diuitie ſalutis ſapientia. id
eſt ſapida ſcientia. que habetur in illis qui
guſtant quotidie. q̄niam ſuauis eſt domi/
nus. Et iſte ſunt nobiliſſime diuitie. Unō
de anīa cōtemplatiua dicit᷑. Multe filie re
gum cōgregauerūt diuitias. ſcilicet ī vita
actiua. tu ſuꝑgreſſa es vniuerſas. Prouer
bio. vlti. ¶ C ¶ Tertie diuitie ſunt eterna
les ꝛ glorioſe. In iſtis eſt perpetuitas ſine
tranſitione. ſecuritas ſine fatigatione. io/
cunditas ſine defectione. De quibꝫ in Ps
Gloria ꝛ diuitie in domo eius. Et iterum.
Spera in domino ꝛ fac bonitatē. ꝛ paſcerꝫ
in diuitijs ei⁹. Iſte diuitie ſunt incorrupti
biles Matth. vj. Theſaurizate vobis the
ſauros in celo. vbi nec erugo nec tinea de/
molitur. Sunt etiā iſte diuitie multū glo
rioſe Prouer. viij. Mecū ſunt diuitie ꝛ glo
ria. Sūt inſuꝑ delicioſe. quia benedictio
domini diuites facit. ꝛ nō ſociabit᷑ illis af/
flictio. Quia ergo diues iſte de quo hic nō
aduertebat diuitias ſpirituales ꝛ eterna/
les. ideo tranſiuit ad inopias ꝛ afflictiōes
infernales. Sic enī accidet omnibꝫ diuiti
as ſpirituales ꝛ eternales nō curantibꝫ et
diuitias temporales amantibꝫ. Prouerb.
xj. Qui confidit in diuitijs corruet in eis.
Propter q̄d Salomon paruipendēs hu/
iuſmodi diuitias de ſe dicit Sap. viij. Di
uitias nihil eſſe dixi in cōparatione illius.
ſcꝫ vite eterne. Et bene appellat diuitias ni
hil ſm̄ Holgot. q̄a pro eis ſe homīes anhi
lant irritando et inſidiando machinando
ꝛ bellando vt dictū eſt. Scd̄o q̄a in maxi/
ma neceſſitate nō iuuant. ſcilicet in morte
ꝛ in iudicio quādo homo maxime indiget.
quia tunc ſuum dominum derelinquent.
Job. xxvij. Diues cum dormierit nihil ſe/
cum affert. aperiet oculos ſuos ꝛ nihil in/
ueniet. Tertio quia nunq̄ꝫ ſatiant animā.
nec mirum. quia oīa terrena vacua Hie
remie. iiij. Aſpexi terrā et ecce vacua erat ꝛ
nihil. Unde ſtultiſſimus eſt diues hui⁹ ſe
culi qui pro nihilo habet terram deſidera
bilem regni celeſtis. ꝛ adheret huic vacuo
ꝛ nihili. Propter quod ꝓpheta vocat diui/
tias ciſternas diſſipatas que continere nō
valent aquas. Hieremie. ij. cap. Foderunt
ſibi ciſternas diſſipatas que continere nō
valent aquas. q̄ſi di. Laborauerūt pro diui

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

tijs et voluptatibus. que tempore mortis
quaſi tempore eſtatis. cum eſſent magiˀ ne-
ceſſarie exiccate ſunt ⁊ anihilate ſunt. Iſtā
ciſternam perdiderat iſte diues in eſtate.
quam copioſam habuit in hyeme huiꝰ vi-
te. qui poſitus in igne infernali nō potuit
vnam guttaꝫ aque impetrare. vere ex hoc
cōuincitur ꝙ diuitie nihil ſunt. quia ꝓ om-
nibus precioſiſſimis rebus totius mundi
quas iſte habuit in auro ⁊ argento gēmis
⁊ lapidibus equis veſtibus edificijs ⁊ poſ-
ſeſſionibus non potuit emere vnā guttam
aque in vita futura.

Dixi secūdo ꝙ ſtatus huius diuitis deſcri-
bitur vt vaneglorioſus ⁊ pompaticus. q̄a
vanus ⁊ curioſus in veſtibus. Cum dici-
tur Induebatur purpura ⁊ byſſo In quo
notatur iſtius diuitis laſciuia. delicatus
enim ornatus indicat mentis laſciuiā. Ec-
cleſia. xix. Amicꝰ hominis ⁊ riſus dentiū
⁊ ingreſſus hominis ſatis nūciant de illo.
Unde Seneca epiſtola. lxxix. Omnium
rerum ſi obſeruentur indicia. ſic enim ar-
gumentuꝫ morum ex minimis ſolet capi.
Et ſequit. Impudicum hominem ⁊ inceſ-
ſus oſtendit ⁊ manus mota. ⁊ interdū vnū
reſponſum. Hec ille. Circa quod ſcien-
dum ꝙ iſte diues reprehendit de duobus
ſcilicet de abuſu veſtium quo ad exteriorē
oſtentationem. que erat pompatica. q̄d de-
notat purpura qui eſt color regij apparatꝰ.
vt dicit Beda. Secūdo quo ad interioreꝫ
delectationem. q̄ erat laſciuia. quod deno-
tat byſſus. quo vtebatur propter mollicieē
carnis in camiſijs. quorū vtrumqꝫ dāna-
bile eſt. eo ꝙ veſtimenta hominis debēt eſ-
ſe ſic temperata vt nihil deſit honeſtati et
neceſſitati. nihil accidat nitori. Ait Amb.
libro ꝑmo de officijs. Unde in ſignum hu-
ius primis parentibꝫ fecit deus perizoma-
ta poſt peccatū. Superbꝫ igitur eſt homo
vt dicit Innocē. ij libro de vilitate huma-
ne conditionis. q̄ vt magnificus videatur
ſatagit veſtiri duplicibꝫ. indui mollibꝫ. pre-
cioſis ornari. Sed quid eſt homo precio-
ſis ornatus niſi ſepulchrū foris dealbatū.
intus autem plenuꝫ ſpurcicia. Iacinctus
⁊ purpura coccus ⁊ byſſus in luto putre-
ſcunt. aurum ⁊ argentū ⁊ gēme in luto ſor-
deſcunt. dignitas ⁊ poteſtas male iacēt in
puluere. honor ⁊ gloria male ſedēt in cine-
re. Quid ergo ſuperbe philateria tua dila-
tas. ⁊ magnificas fimbrias. diues ille qui
induebatur purpura ⁊ byſſo. ſepultus eſt
in inferno. Dyna filia iacob patriarche an-
teqꝫ egrederetur. vt ait Joſephus vt eme-
ret ornamenta mulierū comprouincialiuꝫ
virgo permanſit. cum autem exiuit ſichen
filius regis eam violenter oppreſſit Gene-
ſis. Holofernes qui ſedebat in canopeo. i.
linthiamine ſeu velo quod ex purpura au-
ro ⁊ ſmaragdo ⁊ lapidibus precioſis intex-
tum erat iugulatus eſt a Judith. que cum
prius vteretur cilicio tunc ornamentū io-
cunditatis aſſumpſit. vt habetur Judith.
Audi ergo ſuper hoc conſiliuꝫ ſapientis q̄
dicit. In veſtitu ne glorieris vnqꝫ. Cuius
ratio eſt. quia talis gloria eſt multū vaniſſi-
ma. eo ꝙ eſt diuine operationi contraria.
preſertim illis qui corpus ſuum figmētis
colorū colorant vel potius decolorant. cū
tamen naturalis color eis ſufficiat. vn̄ iſti
videntur contemnere dei creaturam natu-
ralem. ⁊ propriā ſupducere quaſi meliorē.
Contra quos dicit Innocē. vbi ſupra. Ar-
tificialis ſpecies ſuperducit ⁊ facies obdu-
citur naturalis. tanqꝫ hominis artificium
artem ſuperet creatoris. Non ſic. non ſic.
Conſiderate inquit lilia agri quomō cre-
ſcunt non laborant neqꝫ nent. Dico autem
vobis quoniā neqꝫ Salomon in omī glo-
ria ſua fuit coopertus ſicut vnum ex iſtis.
Abſit vt adulterinus color comparabilis
ſit natiuo. quoniaꝫ cum facies adulterina
fucatur. os ab horribili fetore corrumpi-
tur. vniuerſa vanitas omnis homo. Quid
enim vanius qꝫ pectere crines. planare ce-
ſariem. pingere genas. vngere faciem. pdu-
cere ſupercilia. quādoquideꝫ vana eſt glo-
ria ⁊ vana pulchritudo Prouer. xl. Omnis
enim caro fenum. ⁊ omīs gloria quaſi flos
feni. quoniā tanqꝫ flos velociter areſcent.
et ſicut olera herbarum cito decidēt. Hec
Innocentius. Contra hos loquitur do-
minus per prophetam Iſaie. iij. Pro eo ꝙ
eleuate ſunt filie ſyon. et ambulauerūt ex-
tento collo et nutibus oculoruꝫ ibant. de-
caluabit dominus verticem filiarum ſyon
et crinem earum nudabit. In die illa au-
feret dominus ornamenta calciamentorū
et torques et monilia et armillas. ornamē-
ta armorum. et mitras. ſcilicet capituꝫ. di-
ſcriminalia. ornamenta criniū. ⁊ periſcelid-

des et murenulas que auri ⁊ argēti texun
tur virgis. anulos ⁊ gēmas in fronte pen/
dentes. et mutatoria. id eſt veſtimenta fe/
ſtiualia. et pallia ⁊ linthiamina ⁊ acus ⁊ ſpe
cula. Alij libri habent ⁊ ſpicula. Et ſunt in
ſtrumenta quibus purgantur dentes vel
vngues. et ſindones. id eſt linthiamina. et
vittas id eſt pepla. et teriſtra. id eſt pallia q̄
fiunt ex ſubtili lino. Et ſequit̄. Et erit pro
ſuaui odore fetor. et pro zona funiculus.
et pro criſpanti crine caluicium. et pro fa/
ſcia pectorali cilicium. Et ita ſm̄ Innocē/
tiū. pro culpa reddetur ſimilis pena. vt in
eo puniantur in quo peccauerūt Sapien
tie. xj. Sed quid proſunt hec omnia cum
homines adinuenientes excuſationes in
peccatis liberrime peccant in delicijs ve/
ſtimentorum et ornatu adulterino. Qui/
dam enim dicunt excuſantes eorū pom/
pam. Domine reuerende et pater dilecte.
Ego non libenter ita incederem. ſed pro/
pter homines ita facio ne contemptibili/
or ceteris ſim. Scitis enim quia mūdus
iſta requirit. Nōne legiſtis de quodā phi/
loſopho. qui in habitu cōtemptibili veni/
ens ad aulā principis fuit repulſus. poſt/
q̄ autem aſſumpto ſolenni habitu rediȷt.
fuit honorifice ſuſcept᷒. Sic timeo ne mi/
hi accidat ſimiliter. Sed. O pauper ho/
mo quiſquis ita cogitas. nōne audis quid
Apoſtolus de ſe loq̄tur. Si adhuc homi
nibus placerem. ſeruus chriſti non eſſem.
Nōne hos quos deſpicit mūdus. in futu/
ro iudicio preclaros facere promittit ⁊ no
biles chriſt᷒. vt dicit gloſa ſuper illud Ja/
cobi. ij. Pauperes elegit deus. Quid ergo
fauore hominū veſtimenta tibi precioſiſſi/
me comparas. et vtinam non de vſurꝫ aut
malis lucris. de falſis menſuris. ponderi/
bus iniuſtis et fraudibus iniquis. in em/
ptione et venditione. O chriſtiane quid di/
cis. oportet me ſimilē eſſe alijs vicinis in ci
uitate in veſtimētis. Certe bene dicis duꝫ
vis eſſe ſimilis proximo. vtinam ſolum in
bono. vtinā iuſte et licite acq̄reres bona ⁊
pro eis comparares veſtimenta vt ſimilis
proximo fieres. vtinā nō excederes vicinū
tuum habundantiorem ⁊ ditiorem te. qui
plus habet de iuſto labore ſuo aut de pa/
trimonio proprio. Certe vidi quod ſine la
crimis non eſt dicendū miſeram quādoq̄
feminam ſutoris aut fabri vxorem ⁊ quod
peius eſt peneſticam melius et ditius et p̄/
cioſius incedere q̄ꝫ burgenſem procōſulis
vxorem. vbi ergo eſt verbum eorū qui di
cunt. volo eſſe ſimilis vicino. O verbum
mendax. Tales confundit beatus Petr᷒
j. Petri. iij. dicens. Non ſit exterius mulie
rum capillatura aut circundatio auri aut
indumenti veſtimentorum cultus. ſed qui
abſconditus eſt homo cordis in incorru/
ptibilitate et quieti ⁊ modeſti ſpiritus qui
eſt in conſpectu dei locuples. Sic eni ali/
quādo. ſcilicet ante tempus gratie. ſm̄ In
terlineare. ſancte mulieres ſperātes i deo
ornabant ſe. Interlinearis. non ornatu ve
ſtium. ſubiecte proprijs viris. vbi dicit Ci
prianus in gloſa ordina. Serico ⁊ purpu
ra indute. chriſtū induere nō poſſunt. Au/
ro ⁊ margaritis ⁊ monilibus adornate. or/
namenta cordis et pectoris perdiderunt.
Hec ibi. Quod dictum intellige de illis q̄
cauſa faſtus pompe ſuperbie aut vane glo
rie ſe ornant aut vt alijs placeant ⁊ ad pec/
catum trahant. ¶ E ¶

¶ Ex quo infero q̄ mulieres aut viri or/
nantes ſe vltra ꝓprium ſtatum. ſcilicet quia
nec eorum ſtatus. puta officium aut digni
tas iſta requirit. nec ſubſtantia iuſta ſuffi/
cit ornātes ſe. ſunt in ſtatu damnationis.
patet. quia iſta procedunt de vana gloria.
Certe magnum ſignū vane glorie exiſten
tem in ſtatu ſubiectionis aut ſeruitutꝫ aut
alias in artificio vel officio deſpecto ⁊ con
temptibili aut ſordido velle apparere ſimi/
lem digniori. honeſtiori. ditiori. potentio/
ri aut in officio ſeu dignitate prelatiōis cō/
ſtituto. cū dicat Apoſtolus. Ambulate vo
catione q̄ vocati eſtis. Seruus vocat᷒ es.
nō ſit tibi cure. j. Corinth. vij. q̄ſi di. nō cu/
res velle apparere aliter q̄ꝫ ſeru᷒. Sūt alij
qui dicunt. Domine mi. ex q̄ nobilitas mea
aut dignitas hoc req̄rit oportet me veſteꝫ
precioſam deferre. Ego enim ſum p̄nceps
Ego ſum miles aut baro. oportet me de/
ferre aurum et argentū et purpurā. Ego
ſum talis dignitarius. iudex. capitaneus
vel officialis principis. Ego ciuis. conſul
oportet me vltra ſimplicem ribaldū ince/
dere. Ego nobil' oportet me vltra ſimplicē
ciuē veſtiri. Quiſq̄s iſta dicꝫ. bñ dicꝫ. dūmō
ſupbiā i veſtitu nō q̄ras. ⁊ ꝓpriū tuū officiū
i q̄ es exeq̄rꝫ iuſte. Si ei p̄nceps es ſic vis
appere p̄nceps i veſtimēto. ſic appeas i tuo

iuſto iudicio ſentiant principatum tuum
malefactores. rebelles. viduaꝝ opp̄ſſores.
calumniatores. predones viarū. latrones
et ſpoliatores. Tunc enim melius appare
bis. melius clareſces. ſique ſunt principis
cogitabis adimplere. tūc remotius fama
tua volabit q̄ꝫ veſtis reſplēdere poſſit. De/
feras in nomine domini veſtem tuo ſtatui
congruam. ſed facias iuſticiam ⁊ iudicium
iniuriam patientibꝫ. que te preclariſſimuꝫ
faciet. vt dicit̄. v. Ethicorū. nō es intitula/
tus in merito tuo a preclaritate veſtiū. ſed
iuſticie ⁊ virtutum. Similiter ſi es miles
deferas aurum in nomīe chriſti et veſtem
tuo ſtatui congruam. ſed recorderis offi/
cij tui. vt illud debite exequaris. ne auruꝫ
in confuſiōem tuam deferas ⁊ perditōem
Naꝫ ſicut dicit Johānes Galenſis in ſuo
cōmuniloquio diſtinctiōe. ix. parte media
capit̄lo. iij. Cōſuetudo fuit antiqua vt ipa
die qua quis militari cingulo decorabat̄.
eccleſiam ſolēniter adire debuit. gladioq̄ꝫ
ſuper altari poſito et oblato q̄ſi celebri pro
feſſione ⁊ voto ſeipm̄ obſequio altaris de/
uouebat. et gladij ſui. id eſt. officij ſui conti
nui deo ſpondebat famulatū. Ex quo igit̄
gladium ſuum obtulit altari ⁊ de altari re
cepit. vouitq̄ꝫ ſeruire eccleſie, pregendo eā.
certe non debet militari niſi ad eccleſie ca/
tholice ⁊ populi chriſtiani vtilitatem ⁊ ho
norem. Unde dicit idem Johannes Ga/
lenſis ibidem diſt. x. partis prime capi. vij.
Uſus militie ordinate eſt tueri eccleſiam.
perfidiā impugnare. ſacerdotiū venerari.
et pauperū propulſare inopiam. pacare p̄/
uinciam. pro fratribus fundere ſanguinē.
et ſi opus eſt ponere animā. vt de his veri/
ficetur illud. Gladij ancipites in manibus
eorum. et hoc nō ad rapiendū ⁊ predandū
vel ad iniuſtum belluꝫ inferendum ſed ad
defendendū. Unde ſm̄ ipm̄ antiquoꝝ mi
litum mos fuit ſpolia hoſtium conſecrare
dijs ſuis. Et Ualerius libro. iij. capit̄lo. ij.
ponit exempla multa. Primo de Julio q̄
prohibuit ſpoliare templa ⁊ exercitus Bi/
remij principis. manſit inuictus donec au
ſus eſt inſurgere in deos. delphi cuꝫ inua/
dens templū. prout Appollo quoddā ido/
lum reuelauit. vt dicit Policratus libro. vj
capit. xvij. Alexander etiā magnus peper/
cit templo ditiſſimo in hieruſaleꝫ. vt dicit̄
in hyſtorijs. Multo igitur magis milites
xp̄iani debent eccleſias honorare ſi volūt
aurum portare digne. Sed ecce res ver/
ſa eſt in contrariū noſtris temporibꝫ. quibꝫ
milites euntes ad bella pro defenſione pa
trie. Primū bona eccleſiarū ſue patrie de
uaſtant ⁊ cōſumūt ſicut hoſtes. dicētes eis
hoc licere. eo q̄ pugnāt pro patria ⁊ eccle/
ſia. Sed quiſquis es. certe te decipis. ⁊ di
ſtrictam redditurus es rationē in futuro
ad nouiſſimū quadrantem de omnibꝫ que
eccleſie ⁊ ſacerdotibꝫ rapuiſti. Nam ſcriptū
eſt. Semel deo dicatū amplius ad huma
nos vſus non debet cōuerti. vt dicit̄ de re/
gulis iuris. Semel. Sunt alie que ſe ex/
cuſant dicētes. Dn̄e ego me iō ſic pulchre
veſtio vt marito meo cōplacerē ne aliā pre
ter me querat. Uere bene dicis bona dn̄a.
ſed ſi ſic ornaris ſi tm̄ iſta intentiōe veſtiris.
quare hoc tm̄ nō facis in domo tua vbi te
ſolus maritus videret. Sed p̄cedis ad ec
cleſiam et in via eundo ⁊ redeundo. ⁊ i ec/
cleſia ſtando multorum te aſpectui oñdis.
et ſcandalizas corda plurimoruꝫ. ⁊ vulne/
ras conſcientiā interdū ſacerdotum. Cū
tamen dicat Apl̄us. Mulier debet habe/
re velatum caput in eccleſia. ſcilicet humi
liter coopertum. nō ornatum. p̄pter ange/
los. Gloſa. id eſt. p̄pter ſacerdotes q̄ dicun
tur angeli Malachie. ij. Angelus domini
exercituū eſt. Et vere. vt dicit Hiero. in q̄/
dam epiſtola. Sunt quidā viri qui carius
vidēt vxores naturali colore coloratas q̄ꝫ
ficticio colore ornatas. niſi forte illis hoc
placeat qui modo adulterino diligunt vx/
ores et delectantur illicite in earum pul/
chritudine. Non ergo tibi bona domina
prohibeo ornari ſm̄ veniaꝫ marito tuo ad
complacenduꝫ. ſed prohibeo ne forte ſcan
dalum facias in populo. F

Sed forte tu diceres. Ego non inten/
do ſcandalizare quenq̄ꝫ. ſed ſolum marito
meo complacere. Adhuc tibi dico. non te
decipias Dicit enim Hieronymus i qua/
dam epiſtola. Si vir vel mulier ſe ornaue
rit et vultus hominis ad ſe prouocauerit.
et ſi nullum inde ſequatur damnum. iudi
cium tamen patietur eternum. quia vene/
num attulit ſi fuiſſet qui biberet. Tangam
hic deſup frēs meos ſpūales de abuſu ve/
ſtiū. q̄ in ſupbia ⁊ abuſiōe ſecū ornamenta
ꝯquirūt. quibꝫ cura eſt vt veſtes bn̄ oleant.
vt pes laxa pelle non folleat. i. non inflectur

Dominica prima poſt trinitatis

vt follis. ſed ſit artus vndiq3 et bene adhe
reat pedi. quib9 ſtudiū ē vt crines calamiſtro
rotent᷑ vt digiti anul' radiēt. ⁊ ſi via humi/
dior fiat. vit in eam pedum veſtigia impri
mant. Verba ſunt nō mea. ſed illi9 celeſt3
doctoris Hiero. in epiſtola ad euſtochiū.
Tales vt dicit Bernard9 ſup Cantica ſer
mone. lxxiij. incedunt viridi ornati circum
amicti varietatib9 tanq3 ſponſus ꝓcedens
de thalamo ſuo. vnde nō hūane illis exu/
berare putas reru3 affluxionem. veſtium
ſplendorē. vaſorū congerie3. niſi de bonis
ſponſe. Inde eſt ꝙ illa pauper inops ⁊ nu
da relinquit᷑ facie miſeranda ⁊ indita ⁊ hy/
ſpida ⁊ exanguis. Et ſequit᷑. Nō ſunt ami
ci ſpōſi. ſed emuli. Tales vt dicit idē Ber.
ibidem ſermone. xxiij. dupliciter peccant.
Primo q2a aliena ſc3 bona pauperū quib9
debuerunt ſubuenire diripiunt. Scđo q2a
in vanitatib9 ⁊ turpitudinib9 ſuis abutun
tur. Sed diceres forte. Prelatus ſum. ple
banus ſum. epiſcop9 ſum. canonicus ſum.
oportet me ſolenni9 incedere q3 ſimplicem
ſacerdotem. Verū dicis. oportet te meliuſ
incedere in ornatu morū. non veſtimētoꝝ.
non pelliū. hoc enim ſignificant veſtimen
ta et indumenta prelatorū. Nam ſuperpel
licium albū ſignificat caſtitatē. dalmuciu3
humilitatē. ⁊ ſic de alijs. Si ergo oportet
ratione ſtat9 prelationis tue incedere ⁊ ve
ſtiri precioſi9. fiat illud ratione edificatio/
nis aliorū ſubditorum. fiat ratione hmōi
ſignificationis. veſtimenta tua vt ſignifi/
cent te eſſe caſtu3 ⁊ humilē. tu aūt in omni/
bus iſtis precioſiſſimis ornamentis habe
humilitatē. dicens cū Heſter. Tu ſcis do
mine neceſſitatē meam ꝙ abominer ſignū
ſuperbie ⁊ glorie mee q̄d eſt ſup̄ caput me/
um in diebus oſtentationis mee. et dete/
ſter illud q̄ſi pannu3 menſtruate. Sed vt
regulariter de hac materia inſtruaris ſci/
endū eſt ꝙ quinq3 modis excedūt homiēs
in veſtib9. Primo in ſumptuoſitate qn̄ ni/
mis precioſa cōparant. ſicut aliqui vendē
tes patrimonia emūt tunicas ſubductas.
Unde dicit Grego. Si cult9 precioſaꝝ ve
ſtium culpa nō eſſet. nequaq3 ſermo dei tā
vigilanter exprimeret ꝙ diues q̄ torquet᷑
apud inferos biſſo et purpura induebat᷑.
Secūdo excedūt in ſupfluitate. vnde dici
tur Luce. iij. Qui habet duas tunicas det
vnam nō habenti. Propter hoc Jaco. i ca
nonica ſua diuites rephendens in hoc di/
cit. Agite nūc diuites. plorate vlulantes in
miſerijs q̄ aduenient vobis diuitie veſtre
putrefacte ſunt. ⁊ veſtimenta veſtra come/
ſta ſunt a tineis. Interlinear3. id eſt diuitie
veſtre in quib9 cōfiditis ⁊ que ſupflue con/
gregaſtis et veſtimenta veſtra q̄ ad orna/
mentū corporis feciſtis quib9 indigentes
veſtire potuiſtis comeſta ſunt a tineis. nō
vſu neceſſario attrita. aurū ⁊ argentū vr̄m
eruginauit. ⁊ erugo eorum erit in teſtimo/
nium vobis. q̄ſi di. ſm Interlinearē. Ta/
lia ſuperflua cōgregata que nō erant neceſ
ſaria putrefiebant. ꝓpter quod ſequitur. et
erugo eorū erit in teſtimoniū id ē erit cau/
ſa quare caro veſtra cruciabitur. Hec glo.
Tertio excedunt in delectatione Math.
xj. Ecce q̄ mollib9 veſtiunt᷑. quod fit qn̄ ho
mo querit ſubtilia ⁊ mollia vt melius ince
dat aut dormiat aut requieſcat. ſicut iſte di/
ues habuit byſſinas camiſias ⁊ linthiami
na. Contra q̄ de Johāne Math. iij. dicit
ꝙ habebat veſtimēta de pilis camelorum.
Gloſa ibidem. Seru9 dei non debet habe
re ad decorem vel ad delectationē veſtimē
ta ſed ad neceſſitatē et ad tegendū nudita
tem Sed diceres. dn̄e. Certe delicate cō/
plexionis ſum. nō poſſum dure iacere. na3
nec poſſem obdormire. Certe dico tibi cū
Bernardo in epiſtola ad Robertu3 nepo
tē ſuū. Fletus etern9 et ſtridor dentiū an/
te oculos cordis reduct9 pares tibi reddet
mattam lecti et culcitrā vel plumaticā. vn̄
ſi delicatus es. tanto plus timeas. q2a do/
lebis et cruciaberis ſi q̄d abſit veneris ad
lectu3 inferni. tanto plus dolebis quanto
delicate magis ꝯplexionis es. Quarto ex
cedunt in curioſitate vel ſingularitate que
conſiſtit in texturis. in foderaturis. in inci
ſionibus. in coloribus. ⁊ nouis adinuenti
onibus. que omnia fiunt propter vanam
gloriam. Sed timeat pauper iſte qui exco
gitat tales nouas ſarturas aut foderatu/
ras. quia ſicut nouis modis gaudet in cul
pa. ſic nouis adinuentis vltra ceteros ſup
plicijs cruciabit᷑ in pena. Verba ſunt Gre
go. in moralib9. vnde illud. Juxta fructu3
adinuentionū ſuarū ſic ſuſtinebūt. Quin/
to excedunt in deformitate. q̄ reſpicit ſtatū
ordinē vel ſexū. Un̄ dic᷑ Aug. de doctrina
xp̄iana. Quiſq3 ſic vtit᷑ exteriorib9 reb9 vt
in decētia metas ꝯſuetudis bonoꝝ intꝗs

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

verſatur excedat aut aliquid ſignificat aut
flagicioſus eſt. Vñ Si quis aſſumit habi
tũ ſuperioris ſtat⁹ vel ordis vl' alteri⁹ ſex⁹
vt mulier virilem. ⁊ ecõuerſo. preter caſum
neceſſitatis peccat. Sit ergo vnuſqſq; cõ-
tent⁹ habitu ſtat⁹ ſui magiſq; curet de or-
natu mentis q̃ʒ corporis. Ornamenta aũt
mentis ſunt caritas. fides. hũilitas. beni-
gnitas. Unde Aug⁹. ad matrẽ ſuam ca. vij.
Indecentia omniũ morũ excuſatur ꝓpter
conſuetudinẽ. Scdo ꝓpter dignitatẽ. Ter
tio ꝓpter neceſſitatẽ. Quarto ꝓpter cautelã.
⁊ tantũ de ſecundo. B

Dixi tertio

q̄ in verbis ꝓpoſitis deſcribitur iſte di-
ues vt guloſus ⁊ repletus. quia vorax ⁊ ob
eſus. cũ additur. epulabaẽ quotidie ſplen-
dide. Epulatio ꝓprie eſt comeſtio leticie ſo
ciata. que repħendiẽ Jaco. v. Epulati eſtis
ſuper terram. ⁊ in luxurijs enutriſtis cor-
da veſtra. vbi gloſa interlinearis dicit. Om
ni voluptate vſi eſtis. ⁊ nullã de pauperum
nutrimento curã habetis. Et glo. Epula
ti eſtis. ſcʒ neglectis gaudijs celeſtib⁹. ad q̄
per ieiuniuʒ ⁊ afflictiones venire oportet.
carnales epulas diligitis q̃s tanta fames
⁊ ſitis in futuro iudicio ſequeẽ. vt nec gut-
ta aque inueniri poſſit. ꝑ quaʒ ardens lin-
gua poſſit refrigerari. Repħenſibiles igiẽ
epule q̄ ex gula ꝓcedunt. que ſobrietateʒ ꝑ-
dunt ⁊ caſtitatẽ. multaq; pericula ⁊ incom
moda corpis ⁊ aĩe inducunt tam in pſen-
ti q̃ʒ in futuro. Et primo reprehenſibiles
ſunt epule. quia ſunt contra naturã. Nam
ſicut dicit Salomon. Initiũ vite homĩs
eſt aqua ⁊ panis. nunc autẽ guloſis nõ ſuf
ficiunt fruct⁹ arboruʒ. non grana legumi-
num. non radices herbarũ. nõ piſces ma-
ris. non beſtie terre. nõ aues celi. Sed ſm
Innocen. lib. de vilitate humane ꝯditio-
nis queruntẽ pigmenta. cõparanẽ aroma-
ta. nutriunẽ altilia. que ſtudioſe arte coco-
rum paranẽ. Alius ꝯtundit ⁊ colat. Ali⁹ in
fundit ⁊ conficit ⁊ ſubſtantiã vertit in acci
dens. naturã mutat in artem. vt ſaturitas
tranſeat in eſuriem. ⁊ faſtidiũ vocet appeti-
tum ad irritandã gulam nõ ſuſtentandaʒ
naturã. nõ ad neceſſitatẽ ſupplendã ſed ad
auiditatẽ explendam. Hec Innocen. Et
Hugo in ſuo libello clauſtrali de honeſta
te morũ dicit. Supſticioſum quidẽ in ſu-
mendis cibis ſtudiũ homĩes adhibent in
finita decoctione frixorũ ⁊ condimentorũ
genera excogitãtes. modo mollia. mõ du-
ra. modo frigida. modo calida. mõ cocta.
modo aſſa. mõ pipere. modo alco. modo ci
mino. modo ſale condita ſm cõſuetudineʒ
pregnantiũ mulierũ deſiderãtes. ita q̄ ibi
deſudant cocorũ artes. ⁊ fiunt varie que-
ſtiones vtrũ fieri debeant aſſa vel frixa vl'
elixa. ⁊ tanta ſolicitudine fiunt. vt deuora-
tis quattuor aut q̃nq; ferculis. Prima nõ
impediant nouiſſima. Propter q̃d Sene
ca deridẽs huiuſmõi multiplicitatẽ fercu
lorum epiſtola octaua dicit. Una ſilua plu
ribus elephantib⁹ ſufficit. homo vero pa-
ſcitur terra ⁊ mari. Et libro. x. declamatio
nũ dicit. Quicquid auium volitat. quicq̃d
piſciũ natat. quicq̃d feraꝝ diſcurrit. noſtris
ſepelitur ventrib⁹. que oĩa in veritate
ſunt contra naturã et artem. quia ars ⁊ na
tura prohibent ne cõtraria miſceantur ſi-
mul. quod tamẽ hic ſepius fit. Scdo rep-
henſibilis eſt guloſa epuloſitas. q̄a q̃dam-
modo ad idolatriã ꝑducit guloſos. De q̄-
q̃bus dicit Apl's ad Philip. iij. Multi am
bulant quos ſepe dicebam vobis. nũc au-
tem ⁊ flens dico inimicos crucis xp̄i. quo-
rum finis interitus. quoruʒ deus venter eſt
Unde ſuper illum locũ Eſto mihi in deuʒ
protectorem dicit Innocen. Non in deuʒ
vaſtatorẽ. qualis eſt venter Danielis. xiiij.
Nonne videtur tibi Bel deus viuens. an
non vides quanta comedat et bibat. Bel
interp̄tatur deuorator. Iſti ſm Robertuʒ
Holgot ſuper librũ Sapie. colũt ſerpen-
tem pro deo. ſcilicet ventrem ſuum. Ha-
bet autem iſte deus omnia que ad eum ꝑ-
tinent. Nam habet tabernam pro templo
quod templũ a mane vſq; ad veſperaʒ ple-
num eſt guloſis. ij. Machabeoꝝ. vj. Tem
plum luxuria ⁊ comeſſationibus plenuʒ e-
rat. De hoc verificatur illud Apocal. vij.
Seruiunt ei die ac nocte in templo eius.
Iſtud eſt templum inſolentie non quietis
aut pacis in quo rixe et homicidia et odia
cõmittuntur. Secundo habet iſte nephã
diſſimus deus altare affluentie. ſaliʒ mẽ
ſam. de qua Ps. Fiat menſa eorum coraʒ
ipſis in laqueum. Unde ibi diabol⁹ ſpar-
git delicias ſicut auceps triticum auibus
vt laqueum poſtea iniciat Eccles. ix. Si-
cut comprehendũtur aues laqueo. ſic ca-
piunẽ homines. Aliq̄ ibi capiunẽ ꝑ guttur

qui loqui non poſſunt. Aliqui per pedes
qui ambulare nõ poſſunt. Tertio iſte de⁹
hꝫ ſuum feſtũ ſcꝫ quietẽ ſomnolentie. Nã
fatigati in taberna dormiũt cras tota die.
ita q̄ſi feſtiuant. quia nullũ laborem per/
agunt. Quarto iſte de⁹ habet ſacrificia ſu/
perfluitatis. ſcꝫ diuerſitatẽ ferculorũ. que
interdum tanta ſunt ꝙ etiã in faſtidiũ ver
tuntur. neſcio ſi veri xp̄iani tanta deo om/
nipotenti offerũt q̄nta iſti ventri. Refert
Policratus libro. viij. ca. vij. ſe interfuiſſe
in Apulia cuiuſdã diuitis cene. q̄ ab hora
diei nona que eſt hora prandij fere vſqꝫ ad
duodecimam q̄ eſt hora medie noctis fuit
protenſa. Et certe ego etiãꝫ interfui ſimili
cene apud regem Polonie. in qua fuerunt
fere ducenta fercula in q̄ multi diuerſas ĩ/
firmitates incurrerũt. In talibꝫ plitis prã
dijs venter põt dicere ſaturat⁹. illud Yſa.
j. Ne offeratis vltra ſacrificiũ fruſtra. ſcili
cet q̄a iam cõtinere nõ poſſum. Quito ha/
bet iſte de⁹ oblationes iniq̄tatis. que ſunt
ſcortationes ꝛ ſimboliſationes in eccleſia.
Sexto habet incenſum voluptatis. hoc ẽ
ſpecies ꝯfectiõis electuaria odorifera pa/
latũ inflãmatia. De q̄ Yſaie. j. Incenſũ ab
ominatio eſt mihi. Septimo habet ſacer/
dotes laborioſos. Hi ſunt piſcatores. ve/
natores. piſtores. coci. Ps. Moyſes ꝛ aa/
ron in ſacerdotibꝫ. Moyſes interp̄tat̃ aſ/
ſumptus de aquis. ꝛ ſignificat piſcatores
q̄ ſumunt de aquis piſces. Aaron fuit ſa/
cerdos qui iugulauit vitulos. ꝛ ſignificat
maccellariuꝫ ꝛ carnificem. Inter iſtos ep̄s
eſt tabernator. q̄ potũ quaſi criſma cũ bal/
ſamo conficit. vt faciat cruces multas. q̄d
ſepius ꝯtingit. q̄a ebrietatem ſeq̄tur pcuſ/
ſio ꝛ cruciatus. ꝛ interdũ occiſio. vbi in lo/
co ponit̃ crux iuxta viã. Unde ad ſignificã
dum hoc appendit tabernator crucẽ ante
domũ cũ ꝓpinat medonem. q̄ſi di. Quicun
qꝫ intrauerit. ex hoc medone oportet eum
crucifigi. i. in omnibꝫ mẽbris cruciatũ pa/
ti. Octauo habet cantores luxurioſos. qui
cantilenas laſciuas vocibꝫ effeminatis et
ꝛ geſtu meretriceo cũ muſicis inſtrumen/
tis decantant Yſaie. v. Ue q̄ ꝯſurgitꝭ ma/
ne ad ebrietatẽ ſectandã ꝛ potandũ vſqꝫ ad
veſperaꝫ vt vino eſtuetis. Cythara ꝛ Lira
ꝛ tympanũ ꝛ tibia ꝛ vinũ in cõuiuijs veſtrꝭ
ꝛ opus domini nõ reſpicitis. Nono habet
lectores. hyſtriones. ioculatores. adula/
tores ꝛ mendaces q̄ legunt guloſis tam ad
menſam q̄ꝫ ad collationẽ. De quibus Ps.
Docuerunt linguas ſuas loqui mendaci/
um. Tertio reprehenſibilis eſt guloſa epu
loſitas. q̄a generat infirmitates diuerſas.
imo quãdoqꝫ mortem. Iuxta illud Eccli.
xxxvij. In multis eſcis non deerit infirmi
tas. Et ſeq̄tur. Propter crapulaꝫ multi pe
rierunt. Unde Seneca. declamationum
ꝛ. x. Rethorice dicit. Ideo ſubito morimur.
quia de mortibus viuimus. Et ad Lucil/
lum. viij. epiſtola. Multos morbos multa
ſecula fecerunt. Propter q̄d dicit Policra
tus libro. viij. cap. vi. Q intemperantia ci
bi mores ſubuertit. ꝛ totius hominis ſalu
ti preiudicat. Et allegat Hypocratem qui
dicit craſſa ꝛ obeſa corpora que creſcendi
menſurã exereuerũt niſi cito ablatiõe ſan/
guis minuant̃ in paralyſim ꝛ peſſima mor
borum genera erumpunt. Habent̃ verba
de conſecra. diſ. v. Ne tales. Criſoſtomus
dicit ꝙ exceſſus ciborũ conſumit ꝛ putre/
ſcere facit corpus humanũ ꝛ macerat egri
tudine diuturna et vltimo morte crudeli
cõſumit. de cõſecra. di. v. Nihil. Galienus
quoqꝫ interpres Ipocratis doctiſſim⁹ di/
cit in exhortatione medicine. illos homĩeſ
quoruꝫ vita nimis pinguis eſt nec viuere
poſſe diu nec diu eſſe ſanos. animaſqꝫ eorꝫ
ita nimio ſanguine et adipibus quaſi luto
inuolutas nihil tenue nihil celeſte ſed ſem
per de carnibus et victu cogitare. Refert
etiam Policratus vbi ſupra ꝙ teterrimus
Sicilie tyrann⁹ Dioniſius dũ gule ꝛ eda
citati deditus erat oculorum lumen ami/
ſit. Nihil enim eſt q̄d citiorẽ inducat ocu/
lorum caliginem niſi ingluuies. quia vt ait
Portunian⁹ edacitas cibos terit. ſed ocu/
los vorat. Quid ergo mirũ ſi dixit Salo
mon Eccli. x. Omnis potentatus breuis
vita. cum ad litteram malum regimen cor
poris et exceſſus deliciarũ in cibis et poti
bus vite huius ſemper agit ad eoruꝫ bre/
uitatem. Et quidam medicorũ dicit ꝙ di/
uites corrũpũt totum mundũ. ſed primo
ſeip̄os ex diuturna ſeſſione in menſa. Di/
ſputat Macrobius. ij. Saturnaliũ. vtrũ
difficilioris digeſtionis ſit cibus ſimplex
ꝛ vniformis q̄ꝫ multiplex et difformis. Et
rñdet ad hoc Roſari⁹ ph̄s ꝙ difformis et
mltiplex ẽ difficiliorꝭ digeſtiõis. Q̄ꝺ p̄mo
p̄ꝫ in brutꝭ q̄ q̄ ſimplici alimẽto veſcunt̃

ſaniſſima ſunt. Et ſiqua infirmant. illa po
tiſſime q̄ hominū voluptas p varietates
ciboꝝ nititur ſaginare. Scḋo q̄a omnis
cibus ſimplex facilius digeritur. in ſignū
huius omis medicus infirmū ſimplici ci/
bo reficit. vt natura facilius ſimplicē cibū
cōuertat in ſe. Tertio q̄a ſicut plus nocet
varietas vini q̄ꝫ idem vinū in eadem q̄nti/
tate. ita diuerſitas ciboꝝ. Quarto q̄a qui
ſimplicē cibum ſumit facili⁹ cauſam ſue in
firmitatis ꝑpendit. ſi poſtea infirmetur. et
ꝑ ꝯſequens poteſt facilit̄ cauere a tali cibo
q̄a ſi varijs vteretur. neſciret cui de multꝫ
poſſet imputare. Quinto q̄a diuerſorū ci/
borum in ſtomacho diuerſa ē natura. ideo
agente natura vniformiter ex parte ſui q̄/
dam citius digerunt̄ alijs manentibꝫ ad/
huc crudis. ꝛ ꝑ ꝯſequens putreſit. quod ē
poſtea digerendū. Quia igitur potētes di
uerſis ferculis vtunt̄. ideo eoꝝ vita abbre
uiatur. Vnd̄ Ecci. xxxvij. dicit̄. Qui abſti/
nens ē adijciet vitā. Et ſicut gula generat
infirmitates corporales. ita ſpūales. eo q̄
eſt via ad oīa genera peccatoꝝ. Eſt eni
infirmitas q̄ nūq̄ꝫ ſola venit. ſic dicit Hol
got ſup librū Sapie. ca. xiij. Inter oīa au
tem magis generat peccatū luxurie. Dicit
eni Johes Caſſian⁹ de inſtitutiōe mona/
choꝝ. Venter eſcis refectus. ſemīaria lu/
xurie parit. Et iſte in tribꝫ exceſſit. ideo iſti
us diuitis voracitas exprimit̄. cum dicit̄.
Epulabatur. Scḋo aſſiduitas. q̄a q̄tidie.
Tertio artificialitas. q̄a ſplēdide. Quō au
tem excedūt homīes in ciboꝝ ſumptione
docet Grego. de ꝯſc. diſ. v. Qn̄q̄ꝫ. ꝛ dicit q̄
quinq̄ꝫ modis. Primo ꝑueniendo temp⁹
indigentie. ſicut Jonatas qui ꝑuenit ho/
ram comedendi a patre ſtatutā. j. Re. xiiij.
Scḋo cū non ꝑuenit horā ſed cibos lauti
ores pat. ſicut iudei ī heremo. appetētes ol
las carniū. Nume. xj. Tertio qn̄ que ſumē
da ſunt accuratius expendit. hoc ē cū non
ſolum q̄rit̄ guſtus ſatiatio ſed et̄ alioꝝ ſen
ſuū delectatio. ſicut patet de illis q̄ habent
citharistas in menſa ꝛ vaſa argentea vt de
lectentur tam in viſu q̄ꝫ ī auditu. Talis fu
it Balthaſar. q̄ in conuiuio interfectus eſt
Dan̄. v. Quarto ꝛ ſi tp̄s ꝛ equalitas ciboꝝ
ꝯgruit. tamē menſura nō ſeruatur. Sicut
eſau peccauit in lente. q̄a nimis ardenter ꝛ
guloſe comedit Gen̄. xxvij. Quinto qn̄ ni/
mis ſtudioſe ꝑparat. Sicut dicit̄ de Phi/
nees ꝛ ophni. j. Reg. ij. Qui ſtudioſe tridē/
te eripiebant carnes de ollis. vt eas per ſe
coquerent. Nos ergo ſtudeam⁹ vitare gu
lam ꝛ epulas cū diuite ꝛ ſeruare temperan
tiam cū xp̄o. vt cum eo epulari poſſim⁹ in
perpetuum in patria celeſti. Ad quas epu
las ꝛc.

Dominica ꝑma poſt trinitatis. II.
Sermo LXXXV.

Fili recordare
q̄a recepiſti bona in vita tua
ꝛ lazarus ſimiliter mala. nūc
vero hic ꝯſolatur. tu vero cruciaris. Luce
xvj. Inter oīa que hominē ducunt in ꝑ
ditionē magis videt̄ ducere ingratitudo.
ꝑ quam homo obliuiſcitur creatoris ſui ꝛ
ſuoꝝ beneficioꝝ. Juxta illud. Incraſſat⁹
impinguatus dilatat⁹ dereliquit deū et
oblitus eſt creatoris ſui Deuter. xxxij. Et
ſequitur pena ad quā talis obliuio dedu/
cit ibidē. Ignis ſucceſus eſt ī furore meo.
ꝛ ardebit vſq̄ꝫ ad inferni nouiſſima. Vnde
dn̄s de multis hodie cōqueritur dicens
illud Ps̄. Obliuioni datus ſū tanq̄ꝫ mor
tuus a corde. q. d. non eſt q̄ cordialiter re/
cordetur beneficioꝝ meoꝝ. De tali dicit̄
Ecci. xxix. Ingratus ſenſu dereliquit do/
minū liberantē ſe. Et bene dicit̄ ingratus
ſenſu ille qui memoriā perdidit illius q̄d
ſemper ſenſiſſe debuit. Cum igitur homo
continue bonis dei vtatur. nec eſt momen
tum aliquod quo ſemper non vtatur vt di
cit Hugo de clauſtro anime. Et Auguſti.
in libro de ſpiritu ꝛ anima. Multum vide
tur eſſe arguendus ſi gratias deo nō agit
de ſuis donis ac datis. Cum vt dicit Au/
guſti. in epiſtola ad marcellinū nihil dice/
re poſſumus melius q̄ꝫ deo gratias agere
Et Hermes Trimegiſtus in libro qui lo/
goſtileos dicit̄ in fine dicit q̄ nō eſt deo cō
ueniens thus vel mirram incendere et ſic
cum adorare. Sed nos inquit gratias a/
gendo adoremus eum. He ſunt eni ſum/
me incenſiones cum gratie deo aguntur a
mortalibus. Hec ille. Quia igit̄ diues iſte
in vita ſua de bonis ſibi a deo collatis in/
gratus fuit nec deo gratias egit nec recor
dat⁹ ē bonoꝝ q̄ recepit a dō ad ſuā ſalutē ꝛ
ꝓximoꝝ ſubuētiōēꝫ. vt ꝑ opa mie ꝓris im/

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

pſſa deo gratū ſe redderet ꝛ p elemoſinas
grās deo offerret. Juxta illud Prouerb.
iij. Honora dñm de tua ſubſtantia. Ideo
bona ꝑ eū h accepta ſibi reducunt in infer
no in memoriā ꝗtinus ex memoria ipoꝝ
creſcat ei cumulus penaꝝ ꝛ augmentū do
loris. Juxta illud maximiani. Dura ē mi/
ſeris mēoratio pſtina bonoꝝ. Nam grauiꝰ
ſūmo culmia vincta iacent. Et gloſa ſup il
lud Jaco. v. Theſaurizaſtis vobis iram ī
nouiſſimis diebꝰ. dicit. Non ſolū immiſe/
ricordes diuites ignis viſibil' iehēne cru/
ciabit. ſed etiā memoria inaniū diuitiarū
quibꝰ ſuas culpas redimere potuerunt et
ante iudiciū aīas coꝝ. et poſt reſurrectio/
nē corpoꝝ etiaȝ carnes exuret. vnde iraſci
incipient. quare culpas elemoſinis nō re/
demerūt. Unde dr diuiti. Fili recordare
quia rc. Hec glo. In quibꝰ verbis tria ꝓpo
nūt. Primo diuitis miſerabilis ad memo
riā reductio beneficioꝝ q̄ recepit. cum dr.
Fili recordare quia recepiſti bona in vita
tua. Scdo Lazari pacientiſſima maloꝝ
tolleratio. cum dr. Et Lazarus ſil'r mala.
Tertio vtriuſqꝫ eq̄ſſima et iuſtiſſima remu
neratio. cū ſubdit. Nunc vero h ꝯſolat. tu
vero cruciaris.

A

Dixi primo ꝙ pmo in ꝟbis
premiſſis ꝓponi/
tur huius diuitis miſerabilis ad memori
am reductio beneficioꝝ que recepit. cū dr
Fili recordare. Per q̄d verbū quilibet no
ſtrū admonet vt memoriā habeat ſue ſalu
tis ne tūc recordari incipiat cum nihil fa/
cere poſſit ſicut iſte diues. Circa ꝙ ſciēdū
ꝙ quilibꝫ homo debet recordari tria. Pri
mo ꝑtinentiā ad dñm. Scdo ad ſeipſum.
Tertio ad proximū. Ad dñm vt offerat ſa
crificiū gratū et acceptum. Sunt aūt tria
ꝑtinentia ad dñm. que homo debet recor/
dari. videlicet mandata ptātis. iudicia eq̄/
tatis et beneficia bonitatis. De pmo dicit
Numeri. xv. Precipe filijs iſrael vt faciāt
fimbrias in quatuor angulis pallioꝝ. po/
nētes in eis vittas iacinctinas. Quas cuȝ
viderint recordent omniū mandatoꝝ dñi
Palliū ſub quo viuimꝰ eſt vita pñs. qua/
tuor anguli ſunt q̄tuor nouiſſima nr̄a ſcilꝫ
mors iudiciū. iehenna. et gloria. Habeāꝰ
fimbrias iſtas ꝑ oculis noſtris. et facile vi
tabimꝰ peccatū. Recordare ḡ mortis incer
te iudicij diſtricti et iehenne horribilis. et
glorie ineffabilis. et vix peccabis Eccl. vij.
Memorare nouiſſima tua. Iſta ſunt qua
tuor nouiſſima que cuilibet finalit' occur/
rēt. Scdo debet recordari homo iudicia
diuine equitatis. vt ſciat homo qm̄ de ſil'i/
bus ſimile fiet iudiciū. Cornicula viuens
videns corniculā mortuā ſuſpēſaȝ in agro
ſeminato. timet ne ſibi ſil'r fiat. et nō audet
accedere. Sic hō ꝺberet attēdere iſtū diui
tē damnatū cui dr Fili recordare. Tertio
dꝫ recordari homo bñficia diuine bonita/
tis. Et h q̄tū ad tria. ſcꝫ quantū ad bene/
ficiū iuſtificationis. redemptōis. et glorifi
cationis. De bñficio iuſtificationis dicit
Deutro. xvj. Recordaberis qm̄ ſeruꝰ fuiſti
in egypto. id ē. in pctō. ꝛ eduxi te. Iſa. xliij.
Ego ſum qui deleo iniquitates tuas. ꝛ nō
recordabor peccatoꝝ tuoꝝ. Deduc me in
memoriā tuā. i. bona q̄ tibi feci. ſcḋm gloſam
creando et redimendo ꝛ beatitudinē pre/
parando. Ecce illa tria ſimul. Sed certe
iſtā memoriā tria impediūt. ſcꝫ ꝓſperitas
curioſitas et voluptas. Proſperitas facit
ingratos obliuiſci amicoꝝ. q̄ eos in angu/
ſtijs adiuuerūt. Sicut Genes. xl. dicitur.
Ꝙ prepoſitus Pharaonis pincerna ſuc/
cedentibꝰ ꝓſperis oblitus eſt ſcti Joſeph
interp̄tis ſui q̄ ſibi liberatōnem interp̄tatꝰ
eſt in carcere. Narrat Uincencius. iiij. lib.
ſui libri hiſtoriaꝝ. ꝙ ſemel in Ethiopia tā
ta contigit peſtilentia quo ad memoriam
hominū ꝙ homines obliuiſcebant patrū
nomina et ſuoꝝ filioꝝ. ꝛ etiā ꝓpria. Et orie
batur iſta peſtilentia ex fetore et putrefacti
one quorūdam cadaueꝝ interfectoꝝ ī bel
lo. Sic hodie ꝓch dolor viget peſtilētia ꝙ
multi non recordant noīs patris ſui dei.
nec grati ſunt amicis. nec animabꝰ defun/
ctoꝝ nec prudentes ſunt ad ſeipſos Ec/
cleſiaſtes. ix. Obliuioni tradita eſt memo/
ria ipoꝝ. Ideo Seneca li. ij. de beneficijs
cōparat legem gratitudinis et beneficēcie
mutuo ludo pile. quādo eñ duo homines
ludūt et eam alternatim recipiūt inter ſe
tamdiu durat et ꝯtinuat ludus inter eos
q̄ꝫ diu ꝯuenienter reproicit ꝛ iactat. Si ve
ro vnus recipiat ꝛ retineat vel incōuenien
ter reproiciat deſinit ludus qui deſinere
nō poteſt. Sicut dicit Seneca. niſi vel ex
mittentis vel recipientis defectu. Iſto mō
ymaginat Seneca ꝙ debet eſſe de benefi/
centia mutua inter amicos. Si enim a te

beneficiũ recipio. ⁊ poſtea ꝓ viribꝫ tibi poſ
ſibilit̃ retribuo iuxta leges gratitudis ap/
te ludo. Si ꝟo bñficiũ acceptũ obliuioni
cõmendo. nec tibi vbi poſſum recõpenſo.
ludendi finez facio. Si ergo ſic nos debe/
mus habere ad homines. multo magiſ ad
deũ nos cõuenit eſſe gratos. Unde Hu/
go de clauſtro anime. Sicut nullũ eſt mo
mentũ quo homo nõ vtatur dei bonitate
et miſericordia. ita nullũ debet eſſe momẽ
tũ quo eũ pñtem non habeat in memoria
Treñ. iij. Memoria memor ero⁊ tabeſcet
in me anima mea. Scd͠o iſtã memoriã im
pedit curioſitas et ſolicitudo nimia circa
mundũ. Sicut eñ d͛r cõmuniter. Pluri/
bus intentus minor eſt ad ſingula ſenſus
Unde in Pſalmo. Obliti ſunt beneficioꝝ
et mirabiliũ eius. Unde ſaluator dicit ꝙ
ſolicitudo ſecl̃i ſuffocat vbũ dei. eo ꝙ ſpine
diuitiaꝝ ſuffocãt ſemen verbi dei in corde
Luce. viij. Tertio iſtaz memoriã impedit
voluptas carnis. Unde Boecius. 3 de cõ
ſolatione metro. ij. vocat corpus ſm ymа/
ginationem platonicoꝝ obliuioſum. Fuit
eñ opinio platonis ſicut tangit Ariſtote/
les. j. poſterioꝝ. Q꜡ anima habet noticiam
omniũ rerũ ſibi inditã a deo. ſed tñ cũ in/
fundit̃ corpi terreno tunc tradit obliuioni
illã noticiã nec poſtea poteſt ea vti donec
per ſenſus exercitet̃. Ita moraliter quiſ/
quis corpalibꝰ voluptatibꝫ fuerit immer/
ſus neceſſe eſt vt dñi obliuiſcat̃. Sicut ipſe
diues in purpura et byſſo. in epulis ſplen/
didis oblitus eſt dei. Unde ei d͛r ĩ inferno
Recordare q꜡ recepiſti ⁊c̃. De ſecundo ſcꝫ
beneficio redemptionis d͛r Trenorũ. iij.
Recordare paupertatis mee abſinthij et fel/
lis. Hec recordando contemne diuitias.
honores et pompas. carnis delicias ⁊ vo
luptates. Sed certe de multis d͛r in Pſal/
mo. Nõ ſunt recordati manꝰ eius die qua
redemit eos. De tertio ſcꝫ beneficio glori/
ficatiõis d͛r in Pſalmo. Adhereat lingua
mea faucibꝫ meis ſi nõ meminero tui. Si
nõ ꝓpoſuero tui irl̃m ĩ ꝑncipio leticie mee.
Principiũ leticie noſtre eſt gl̃a eterna. Et
d͛r ꝑncipiũ tñ. q꜡ ſemꝑ eſt ꝑncipium et nũ/
ꝗ̃ finem habebit. Scd͠o dꝫ homo recor/
dari tria que ptinent ad ſeipm̃. Et primo
iniquitatis ꝓprie ad dolendũ. Scd͠o fragi
litatis humane ad malũ ꝑcauendũ. Ter/
tio mortis incerte ad ſe preparanduz. De
primo d͛r Leuitici. xxvj. Propter pctã ſua
⁊ ſuoꝝ affligent̃ donec cõfiteant̃ iniquita/
tes ſuas ⁊ recordent̃ maloꝝ in quibꝫ pre/
uaricati ſunt contra me. De ſecũdo ſcꝫ de
fragilitate d͛r in Pſalmo. Recordatus eſt
ſcꝫ dñs qm̃ puluis ſumus. homo ſic̃ fenũ
dies eius tãꝗ̃ flos agri ſic efflorebit. Qm̃
ſpũs ptrãſibit in illo ⁊ nõ ſubſiſtet ⁊ nõ co/
gnoſcet amplius locũ ſuũ. Compat̃ ḡ ho/
mo pulueri ꝓpter vilitatẽ materie Gen. iij.
Memento homo q꜡ cinis es ⁊c̃. Feno ꝓpt
breuitatẽ vite. quia fenũ hodie eſt et cras
in clibanũ mittit̃. Matth. vj. Et flori agri
ꝓpter mutabilitatẽ fortune. Flos ꝑmo flo/
reſcit et creſcit. poſtea areſcit ⁊ putreſcit in
puluere. De tertio ſcꝫ de mortis incertitu
dine d͛r Treñ. j. Recordata eſt irl̃m dierũ
afflictionis ſue ſcꝫ dieꝝ ſenectutis et mor/
tis et iudicij ſui. Recordari dꝫ homo q̃uo
ſenes affligunt̃ languore. morientes vexãt̃
labore. petõres cõcutiunt̃ in iudicio timo
re. Tertio homo debet recordari triũ que
ptinent ad ꝑrimũ ſcꝫ bonoꝝ opeꝝ ad imi
tandũ et beneficioꝝ. Secũdo iniuriaꝝ ad
emendandũ. Tertio elemoſinaꝝ ad largi/
endum. De primo ſcꝫ de bonis operibus
proximoꝝ que debemꝰ habere in mẽoria
ad imitandũ. Nam recordari debemꝰ hu/
militatis beate virginis ⁊ fugere ſupbiã.
Que cum eſſet regina celi. domina mũdi.
vocauit ſe ancillam dñi. Recordari debẽꝰ
charitatis Stephani. qui pro inimicꝭ ora
uit. Recordemur caſtitatis beate Agneſ.
que nullis tormẽtis potuit tradi ad lupa/
nar. Recordemur ſobrietatẽ btĩ Nicolai.
qui in infancia ieiunauit. Manſuetudis
Moyſi. pietatis Abrahe. miſc͛die Dauid.
largitatis ſancti Martini ⁊c̃. De ſcd͠o ſcꝫ
de memoria iniuriaꝝ ad emendanduz d͛r
in euangelio. Si offers munus tuũ ad al
tare. ⁊ ibi recordatus fueris q꜡ frater tuuſ
hꝫ aliq̃d aduerſus te. relinque ibi munus
tuũ. et vade prius reconciliari fratri tuo.
Ubi dicit Chryſ. Hic ergo perpẽdite fra
tres ꝗ̃ malum ſit diſcordie crimen. quia
ꝓ hanc id abicitur. ꝑ quod petm̃ remitit̃.
De tertio ſcꝫ de memoria elemoſinaꝝ ad
largiẽdũ d͛r Luce. vj. Eſtote miſericordes
ſic̃ et pater veſter miſericors eſt. Quaſi di.
Recordamini miſericordie dei patrꝭ et ſta
tim habebitis viſcera cõpaſſionis de defe
ctu proximi. Sicut eñ deus fecit mẽoriã

mirabiliũ ſuoꝝ. dando eſcam timentibus
ſe. Ita homo debet habere memoriã defe/
ctuũ proximi ſui. Unde hodie dꝛ a dõ pa
tre. Recordare fili quia recepiſti bona ĩ vi
ta tua. ⁊ Lazarus ſimiliter mala. Quaſi di
ceret. ſi filium te meũ nominas eſto miſeri
cors in proximũ tuũ ſicut ego in te. Mat/
thei. xviij. Nonne et te oportuit miſereri cõ
ſerui tui ſicut et ego tui miſertus ſum. Ad
hoc eñ recepiſti bona in vita p̄ſenti. ⁊ pau
per mala. vt tu per bona tua releues mala
ſua et conſequaris pariter bona celeſtia.
Ad hoc iſpe patitur mala ne tu patiaris. Ad
hoc tua bona recepiſti in vita tua vt euã/
das mala in vita futura. Sed qꝛ iſta mini
me curauit diues epulo qui nullã memo/
riã habuit de malis Lazari pauperis in
vita p̄ſenti. Ideo in vita futura nullã eius
memoriã Lazarus habere voluit. nolens
guttam aque miniſtrare in refrigeriũ lin/
gue. Sed potius audire meruit ab Abra
ham Fili recordare quia recepiſti bona in
vita tua.

Dixi ſecundo ꝙ tangit̃ La
zari pacientiſ
ſima maloꝝ tolleratio. Cum dꝛ. Et Laza/
rus ſilr mala. In q̃ apparet veꝝ eſſe illð ꝓbũ
Pacia pauperꝝ nõ pibit ĩ finẽ. Et certe nõ
pibit ſed ꝑmanebit. quia in pacientia vr̃a
poſſidebitis aĩas veſtras. Unde nõ lau/
datur iſte Lazarus. quia mala recepit tñ
ſed quia mala patienter tollerauit. Sine
eñ pacientia mala p̄ſentia ſunt damnabi/
lia et infructuoſa. Ideo opus eſt multa et
perfecta pacientia in malis preſentis vite
De qua dicit Bernhardus. Cum cuncte
virtutes currant ad brauiũ ſola pacientia
coronatur. Pacientia aũt ſm Gregorium
ſolũ in aduerſis nõ in proſperis cõſidera
tur. Nam pacientie virtus nunq̃ eſt in ꝓ/
ſperis. Ille vero paciens eſt qui et aduer/
ſis atteritur et tñ a ſpecie rectitudinis non
curuatur. Ita dicit Gregorius. xj. li. mora
liũ. Huius vero pacientie ſunt duodecim
gradus. Primus eſt. malo non reſiſtere.
Matthei qnto. Noli reſiſtere malo. Se/
cundo malũ pro malo nõ reddere. Roma
noꝝ. xij. Nulli malũ pro malo reddentes.
Unde gloſa. Math. xvj. Pacientia eſt eq̃/
nimiter mala aliena tolerare et contra eũ
qui irrogat mala nullo animi dolore mo/
ueri. ſic eñ tela hoſtiũ in cor eoꝝ retundit
Iuxta illud. Gladius eoꝝ intret in corda
ipſoꝝ. Tertius gradus eſt malo nõ reſpõ/
dere. Prouer. xxvj. Non reſpondeas ſtul/
to ſm ſtulticiã ſuã ne efficiaris ſimilis ſibi
Unde Ambroſius libro de offic. caplo. vj
Quãdo aliquis nobis cõuiciatur ⁊ ad iur/
giũ prouocat. tunc ſilencio muti fieri non
erubeſcamus. Peccator eñ eſt qui nos ꝓ/
uocat ⁊ nos ſimiles ſui fieri deſiderat. De/
niq̃ ſi taceas ſi diſſimules ſolet dicere. q̃d
taces. loquere ſi audes. ſi non audes. mu/
tus es. elinguẽ feci te. Si ergo taceas. plꝰ
rumpitur victũ ſe omnino putat et illuſum
Si reſpõdeas ſuperiorẽ ſe factũ arbitra/
tur. quia parem inuenit. Talis erat Pſal/
miſta. qui dicit. Obmutui et humiliatus
ſum et ſilui. Quartus eſt inimicũ diligere.
Mathei qnto. Diligite inimicos veſtros
Quia ſm Grego. ſup Ezech. Omelia. vij.
Uera pacientia eſt que etiã ipm amat quẽ
tollerat. Nam tolleraſſe et odiſſe nõ eſt vir
tus manſuetudinis. ſed velamentũ furo/
ris eſt. Quintus eſt male facienti bene fa/
cere. Matth. qnto. Benefacite his q̃ ode/
rũt vos. Et infra. Orate pro ꝑſequentibꝫ
vos. Unde paciens eſt ſicut aſinus qui ſe
pungenti deſeruit. Sextus eſt contra fla/
gella non murmurare. j. Corinth. x. Neq̃
murmuraueritis ſicut quidã ex illis. Non
autẽ ſemꝑ hoc fiat. ſed interdũ inſtruendi
ſunt iniuriã inferentes. ſicut chriſtus per/
cutienti dixit. Cur me cedis. Nam in aĩo
debet eſſe pacientia ad plura ſuſtinenda.
ſed in voce inſtructio iniuriantis. Septi/
mus eſt. quelibet aduerſa ſuſtinere liben/
ter. ſicut Salamandra libenter in igne vi/
uit. Et dicitur ꝙ Alexander papa habuit
ſubducturã d̃ pellibus eius. que dũ ablui
debuit proijciebatur in ignem et fuit pul/
crior. Sic ſcti. ſicut de Laurencio et alijs
qui in igne delectabantur. Sicut etiã tres
pueri qui cantabant in camino ignis. Da
nielis. iij. Octauus eſt de flagellis gaude/
re. ij Cor. xij. Libenter gloriabor in infir
mitatibꝫ meis. Unde Gregorius ſup illð
Job. xxx. Frater fui draconũ et ſociꝰ ſtru/
cionũ. libro. xx. moral. dicit. Sicut in tri/
tura palee grana ꝓmuntur. ſic ſpine inter
flores prodeunt. ⁊ roſa que redolet creſcit
cum ſpina que pungit. Sic neceſſe eſt vt
aduerſitate premaris. et ſpinaruꝫ aculeis
pungaris vt maiorẽ deo offeras ſuauitatẽ

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

odoris. Et ſequit̃. Abel eſſe renuit quem
Caym malicia nõ exercet. Nonus gradus
eſt tribulationẽ ſalutẽ reputare. Medicia
eñ et ſi amara eſt. tñ quia cauſa eſt ſalutis
dulcis reputat̃. Greg. v. moral. Si mens
in deũ forti intentione figit̃ quicq̃d in hac
vita amarũ eſt exiſtimat ſibi dulce. ⁊ omne
quod affligit requiẽ putat. Decim⁹ ẽ de tri/
bulationibꝫ grãs agere. j. Theſ. v. In om
nibꝫ grãs agite. Nam ſm Grego. ſine fer/
ro martires eſſe poſſumus ſi veraciter pa
cientiã in animo cõſeruam⁹. Auguſtinus
in lib. de verbis apoſtoli. ſermone. xv. Si
in te fuerit caritas dei. cõmunicabis paſſi/
onibꝫ xpi ⁊ verus martir eris. Undecim⁹
gradus eſt ad alia ſuſtinenda ſe preparare
Math. v. Qui vult tecũ contendere iudi/
cio et tunicã tollere. dimitte ei et pallium.
Unde Auguſtin⁹ in epiſtola ad Marcel/
linũ. Precepta pacientie ſemꝑ in cordis ꝑ
paratiõe ſunt retinenda. ipſaq̃ꝫ beniuolẽ/
tia ne reddatur malũ ꝓ malo ſemꝑ in volũ
tate implenda ſunt. Duodecimus gradus
eſt in flagellis dolorẽ nõ ſentire. ſicut dice/
bat Tiburcius ſuper prunas ardẽtes in/
cedens. Videtur mihi ꝙ ſuper roſeos flo
res incedaꝫ. in nomine domini noſtri ihu
xpi. Iſtos gradus optime ſeruauit Laza
rus. Nec eñ malo reſtitit. non ꝓ malo ma
lum reddidit. vm̃o bonũ ꝓ malo reſtituit.
et male facienti bene fecit. Nam cũ diues
ei micas negaret. ipe canes diuitis vlceri/
bus ſaturabat. vt dicit euangeliũ. Credẽ/
dum etiam eſt ꝙ pro diuite orabat. ſed q̃a
diues nõ ſe diſponere curauit ad veniam
obtinendã. ideo damnatus eſt. non obſtã
tibꝫ orationibꝫ Lazari. Non etiã murmu/
rabat in flagellis infirmitatis ſed gauden
ter ſuſtinuit. Ideo per pacientiã adeptus
eſt patriam ⁊ pro malis recepit bona in fu
tura vita.

C. x.

Dixi tertio ꝙ in verbis ꝓmiſ
ſis tangitur tã di/
uitis q̃ꝫ Lazari equiſſima et iuſtiſſima dei
remuneratio. cũ dicitur. Nunc vero h̃ con
ſolatur. tu vero cruciaris. Poterat Laza/
rus dicere illud Pſal. Scdm multitudi/
nem dolorũ meorũ in corde meo. conſola
tiones tue letificauerunt animam meam.
Poterat contra dicere diues. Tribulatio
nes cordis mei m̃ltiplicate ſunt. Poterat
dicere Lazarus. Trãſiui per ignẽ ⁊ aquã
ſcꝫ tribulationis et miſerie. et eduxiſti me
in refrigeriũ. Poterat dicere diues. Quã/
tum magnificaui me in delicijs. tãtum de
diſti mihi tormentũ et luctum. Apocalip.
Ecce magna ſed diuerſa retributio meri/
torum. Circa quod aduertendũ ꝙ inter
iuſtũ et impium quadruplex eſt differẽtia
Differunt eñ viuendo. moriendo. patien
do. et puniẽdo. Viuendo. quia iuſti viuũt
in pace ⁊ tranquillitate. impij in diſcordia
et contrarietate. De iuſtis dr̃. Pax multa
diligentibꝫ legem tuaꝫ. De impijs dicitur
Iſaie. xlviij. Non eſt pax impijs dicit dñs.
Iuſtis dicitur Johannis. xiiij. Pacem re
linquo vobis. Et Eccĩ. xlv. Statuit illi te
ſtamentũ pacis. Impijs dicit̃. Seruietis
dijs alienis. qui nõ dabũt vobis requiem
die ac nocte. In ſignum huius hic de iſto
impio diuite dicitur ꝙ erat diues. Diui/
tie autẽ ſemper inquietant. eo ꝙ ſunt ſpine
pungentes. Luce octauo. De Lazaro ve/
ro dicitur ꝙ quieſcebat in pace. quia iace/
bat ante portã diuitis quieſcendo. Secũ/
do differũt moriendo. quia mors iuſti eſt
ſpes et conſolatio eius. Mors iniuſti eſt
deſperatio et deſolatio. Prouerb. xiiij. In
malicia ſua expelletur impius. ſperat autẽ
iuſtus in morte ſua. Et Prouer. xj. dicitur
Mortuo homine impio nulla erit vltra
ſpes. Si oms ſacerdotes iuſti in mundo
celebrarent vſq̃ꝫ ad diem iudicij pro aĩa
iſtius diuitis ⁊ om̃es ſancti rogarent fru/
ſtra rogarent. quia nõ plus q̃ꝫ ꝓ dyabolo
orarent. ſm Auguſti. vij. libro de trinitate
caplo. ij. In ſignũ huius dr̃ de diuite hic
ꝙ ſepultus eſt in inferno. Quaſi di. Ita ꝓ/
funde eſt immerſus penis inferni ꝙ nõ eſt
ſpes aliqua de eo. ſicut d̃ mortuo ſepulto
Lazaro quadriduano deſperauerat mar
tha dicens. Domine iam fetet in ſepulcro.
Quaſi di. Nõ eſt poſſibile vt reſurgat. De
Lazaro dicit̃. Portatus eſt in ſinũ Abra/
he. Qui locus ſm Augu. xij. lib. ſuꝑ Gen.
fuit requies ſanctoꝝ. Et erat locus ſpei et
ↄſolationis. eo ꝙ ſancti patres ibi exiſten/
tes habuerũt ſpem perueniendi ad celum.
ſicut modo anime in purgatorio. Tertio
differunt iuſtus et impius in patiendo. q2
ſuſtinendo aduerſa iuſtus ſe exhilarat. im
pius autẽ murmurat ⁊ reicit a ſe aduerſa.
et ſequitur ꝓſpera. De iuſto dr̃. Prouer. xij.

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Non cōtriſtabit iuſtuz quicq̄d ei acciderit. Et Prouer. x. Labia iuſtoꝝ cōſiderāt placita ſcȝ deo. et os impioꝝ ꝑuerſa. In ſignū huius Lazarus hic pacienter tulit vlcera Nec ſtultū quid contra deū aut diuitē locutus eſt. ſed cupiebat ſolū micis ſaturari. De diuite dr̄ ꝙ nihil aduerſitatis ferre voluit. ſed induebat̄ purpura et byſſo. ꝛ epulabatur quotidie. id eſt. ſingulis diebꝫ. ita ꝙ nec vnam diez in ſeptimana ieiunabat. Quia ergo ita differūt in meritis igit̄ etiā differre merito debent in p̄mijs. vnde ne diues ſit melioꝛ xp̄o quē opoꝛtuit pati. et ita intrare in gloꝛiam Luce vltio. Et ſancti nō niſi per multas tribulatōes intrauerūt regnum. iuſte de delicijs vadit ad ſupplicium. Quia ſm̄ Samfredū. nō itur ad aſtra delicijs. Ne ꝑo Lazarꝰ ſit deterioꝛ inter eos qui ſufferūt temptatiōes. et cū probati fuerint accipiēt coꝛonā vite quam repromiſit eis deus Jaco. p̄mo. ideo de tribulatiōibus vadit ad cōſolationem. vt ſic vtrobiq̄ ſm̄ diuinā iuſtiſſimaȝ equitatem nullū malum maneat impunitū. et nulluȝ bonū irremuneratū. et impleat̄ illud Marie dictum. Eſurientes impleuit bonis et diuites dimiſit inanes. Nos ergo ꝛc̄.

Dn̄ica ſecūda poſt trinitatꝭ. I
Sermo. LXXXVI

Homo quidam fecit

b
Homo quidam fecit cenam magnaȝ et vocauit multos. Luce. xiiij. Om̄ vt ait beatiſſimꝰ Bern̄. in li. de diligēdo deū caplo. v. Deus oīa fecit ꝓpter ſemetip̄m. ad h̄ videlȝ vt factura ſeſe quoq̄ confoꝛmaret creatoꝛi ſuo. vnde om̄ia deꝰ fecit ꝛ creauit ꝓpt̄ hoīeȝ dedit q̄ ei in dominiū. iuxta illud ps. Oīa ſubieciſti ſub pedibꝫ eiꝰ. Ad h̄ vicȝ vt ꝑ iſta deū amaret et eū ꝯſequeret̄. Sed ecce hō cum in honoꝛe eſſet nō intellexit cōparatꝰ eſt iumētis inſipiētibꝫ. q̄ honoꝛe ſuo oblita nunq̄ celeſtia recoꝛdant̄. ſed ſemꝑ de terrenis cogitant. vt carnis curā tm̄ faciāt i deſiderijs. Vn̄ factū eſt ꝙ ex deprauatiōe ꝑuerſe volūtatis hō neglecta dulcedīe diuine bonitatꝭ totū ſe amaritudini hꝰ ſcl'i immerſit. ꝯcupiaȝ carnis ꝛ ocloꝝ aut ſupbiā vite p̄ncꝭ ingrendo. vt q̄uis multꝭ ꝛ varijs dei internūcijs iam vicȝ inſtinctu naturalis rōnis q̄ ſemꝑ ad optima dep̄cat̄. iam creaturaꝝ ſpecioſitate. iaȝ ꝓphetico clamoꝛe ad ſeip̄m reuocare conatꝰ eſt. vt obmiſſis huius ſeculi oblectamentis fallacibꝫ ad cenā ſibi diuinitꝰ p̄paratā oīm delectatōne ſuauitatū refertā rediret. nichilominus mala malis cumulās multipliciter hō ip̄e miſerabilis renitebat̄. ꝯfingēdo excuſatōes in peccatis. Sed ne tanta creat̄a finaliter a tantis delicijs deficeret vbi venit plenitudo tp̄is miſit deꝰ filiū ſuū in mundū ad vocandū inuitatos. Vez q2 ip̄e dei filius regreſſurꝰ erat ad p̄rēm. ido miſit ſuos ſuos hoꝛa cene vt vocarēt multos. que fuerunt ꝟba nr̄i thematꝭ. vt dicit euāgeliū. In q̄bꝫ ꝟbis tria ꝓponunt̄ q̄ cenam magnā magni dei cōmendant ꝛ attollūt. Primo itaq̄ deſcribit̄ facientis hāc cenā excellētiſſima et ſingularis dignitas. quia homo quidam. Secūdo ſubiūgit̄ eiuſdem liberaliſſima curialis largitas. quia fecit cenā magnaȝ. Tertio ſubinfert̄ cōuiuaꝝ m̄ltiplicitas generalis. quia vocauit multos.

Dixi p̄mo A ꝙ hāc cenā commendat excellētiſſima et ſingularis dignitas facientis. Quis eīm facit eam niſi deꝰ deoꝝ dn̄s. Qui licet dr̄ h̄ homo. eſt tm̄ dn̄s dominantiū. et rex regum. Et licet ſit deꝰ tm̄ ſe appellat hominē. et licet ſit hō non eſt tm̄ homo cōmunis ꝛ ꝯtēptibilis vt alij. ſed certe ſingularis ꝛ venerabilis. q̄a quidam Unus eīm eſt ꝛ ſcōm nō habet ſibi ſimileȝ Eſt ergo deus homo q̄ndiu ſumꝰ in hac vita gr̄e. Dn̄ia eīm manſuetiſſime ꝛ gratioſiſſime facit ſic hō cum hoīe. ideo dicit̄ homo. Circa q̄d ſciendu3 ꝙ in p̄nti vita habemꝰ deū multū nobis ꝓpiciū tanq̄ homini hominē. Cuius ratio eſt. quia om̄ia dulciter diſponit. vt dr̄ Sapie. viij. Quod Pſalmiſta ꝯfitēs ait. Quā magna multitudo dulcedinis tue. Ps. xxx. Certe magna multitudo dulcedinis dei eſt. ſm̄ Caſſiod. ibidē. quia multis modis indicat̄ ſuauitas eius Nam dulcis eſt et pius cū coꝛrigit. dulcis dum parcit. dulcis dum credentibꝫ p̄mia eterna repromittit. ita dicit Caſſiod. Nos aūt poſſumus oſtendere multos adhuc effectus dulcedinis. Quoꝝ primꝰ eſt ſm̄ Innocenciū. iiij. ſup ꝟbo ps. p̄dicto. q2 omnes generaliter recipit Mathei. xi. Uenite ad me oēs q̄ laboꝛatis et onerati eſtis et ego reficiaȝ vos. Hic eſt eīm verus Dauid ad

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN